PÄÄESIKUNTA **TILINPÄÄTÖS**
Suunnitteluosasto

Helsinki 11.3.2014 AK4723

PUOLUSTUSVOIMAT- KIRJANPITOYKSIKÖN TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2013

1. TOIMINTAKERTOMUS....2

1.1. Johdon katsaus....2
1.2. Vaikuttavuus....3
1.2.1. Toiminnan vaikuttavuus....3
1.2.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus....15
1.3. Toiminnallinen tehokkuus....16
1.3.1. Toiminnan tuottavuus....16
1.3.2. Toiminnan taloudellisuus....17
1.3.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus....19
1.3.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus....21
1.4. Tuotokset ja laadunhallinta....22
1.4.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet....22
1.4.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu....23
1.5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen....24
1.6. Tilinpäätösanalyysi....27
1.6.1. Rahoituksen rakenne....27
1.6.2. Talousarvion toteutuminen....27
1.6.3. Tuotto- ja kululaskelma....29
1.6.4. Tase....32
1.7. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma....34
1.8. Arviointien tulokset....35
1.9. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä....36

2. TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA....37

3. TUOTTO- JA KULULASKELMA....41

4. TASE....42

5. LIITETIEDOT....44

6. ALLEKIRJOITUS....62

1. Toimintakertomus

1.1. Johdon katsaus

Vuonna 2013 Puolustusvoimien toiminta toteutui madallettujen tavoitteiden mukaisesti. Suorituskyvyn ylläpito, puolustuksen toteutusta tukeva tilannekuva sekä aluevalvonta ja alueellisen koskemattomuuden turvaaminen toteutuivat tavoitetason mukaisesti.

Vuoden 2015 joukkorakenteen mukainen operatiivinen suunnittelu on edennyt suunnitellusti. Uuden joukkorakenteen mukaisten joukkojen tuottaminen on aloitettu.

Puolustusvoimien vuoden 2013 toiminnassa painottui puolustusvoimauudistus, jonka painopiste siirtyi raportointivuoden aikana suunnittelusta ja valmistelusta toimeenpanoon. Puolustusvoimauudistus etenee pääsääntöisesti suunnitelman mukaisesti. Vuodenvaihteessa lakkautettiin Pohjois-Karjalan prikaati, Ilmavoimien teknillinen koulu ja Kotkan rannikkopataljoona, järjesteltiin uudelleen soittokuntia ja perustettiin Puolustusvoimien tutkimuslaitos. Puolustusvoimien tiedustelulaitoksen perustaminen ja Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskuksen STUVE Oy:lle suunniteltua liikkeenluovutusta siirrettiin muutoksia koskevien lakien viivästymisen johdosta. Toimeenpano on valmisteltu toteutettavaksi lakien voimaantulon jälkeen.

Raportointivuoden aikana puolustusvoimat on jatkanut toimintansa sopeuttamista madalletulla toiminnan tasolla. Sopeuttamistoimenpiteet näkyivät maastoharjoitusten, alus- ja lentotoiminnan sekä kertausharjoitusten lasketuissa määrissä. Käytettävissä olevilla resursseilla on kuitenkin voitu varmistaa palveluksen turvallinen toteutuminen ja yksilöiden koulutustaso. Toiminnan taso on riittämätön joukkojen suorituskyvyn rakentamisen ja ylläpidon kannalta. Vuosien 2012–2014 vaikutukset reservin koulutustasoon ulottuvat aina 2020-luvulle.

Vuonna 2013 puolustusvoimat on tukenut muita viranomaisia antamalla virka-apua sekä muita virka-apuun rinnasteisia tukitehtäviä. Puolustusvoimat kykeni toteuttamaan kaikki puolustusvoimille osoitetut tukipyynnöt. Viranomaisilta saadun palautteen perusteella puolustusvoimien antama virka-apu on ollut merkityksellistä ja joissain tapauksissa jopa ratkaisevan tärkeää. Virka-aputehtäviä toteutettiin 561 kertaa.

Suomi osallistui tarkasteluajanjaksolla 10 kriisinhallintaoperaatioon sekä kahteen sotilastarkkailijaoperaatioon. Sotilaallisen kriisinhallinnan painopiste oli vuonna 2013 Libanonin operaation johtovaltiovastuun vastaanottamisessa, itsenäisen alussuojausosaston osallistumisessa Atalanta-operaatioon, kahden uuden operaation perustamisessa Maliin (EU ja YK) sekä loppuvuodesta osallistumisessa Syyrian kemiallisen aseen kyvyn hävittämiseen liittyvään merioperaatioon. ISAF:n (Afganistan) seuraajaoperaation suunnitteluun osallistumista jatkettiin.

Pidemmän ajan suurimpana haasteena on puolustusvoimien rahoituksen tason turvaaminen vuodesta 2016 alkaen siten, että puolustusvoimat kykenee vuosikymmenen lopussa ja 2020-luvun alussa suoriutumaan lakisääteisistä tehtävistään.

1.2. Vaikuttavuus

1.2.1. Toiminnan vaikuttavuus

SUOMEN SOTILAALLINEN PUOLUSTAMINEN

Tulostavoite: Puolustusvoimilla on riittävän ennakkovaroituksen antava sotilasstrateginen tilannekuva.

Tavoite on saavutettu (4).

Sotilastiedustelu muodosti ja ylläpiti tiedustelun tilannetietoisuuden ja toimintaympäristön kokonaisvaltaisen tiedusteluanalyysin siten, että ne mahdollistavat strategisen ja operatiivisen ennakkovaroituksen, puolustussuunnittelun sekä oikea-aikaisen ja ennakoivan päätöksenteon.

Tulostavoite: Puolustusvoimat on valvonut alueellisen koskemattomuuden sekä ennalta ehkäissyt ja tarvittaessa torjunut alueloukkaukset.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimat on ylläpitänyt ennakoivan päätöksenteon mahdollistavaa puolustusvoimien yhdistettyä tilannekuvaa vaaditulla tasolla. Tilanteen seuranta on ollut jatkuvaa ja tilannekuvan jakaminen on mahdollistanut oikea-aikaisen päätöksenteon ja valmiuden säätelyn.

Alueellisen koskemattomuuden valvonnan ja turvaamisen suorituskyky on pidetty valmiusvaatimusten mukaisena. Aluevalvonnan ajallinen ja alueellinen kattavuus on kyetty pitämään käsketyllä tasolla. Aluevalvonnan havaitsemat poikkeamat olivat normaalitasolla.

Tulostavoite: Puolustusvoimilla on valmius torjua sotilaallisen voiman käyttö tai sillä uhkaaminen koko maan alueella.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimilla on valmius joukkojen perustamiseen sekä joukkojen ja suorituskykyjen käyttämiseen tavoitteen mukaisesti. Puolustusvoimien valmiutta, valmiuden kohottamiskykyä ja suorituskykyä on ylläpidetty tilanteen edellyttämällä valvonta-, johtamis-, suunnitelma- ja toimeenpanovalmiudella sekä harjoitustoiminnalla.

Tulostavoite: Puolustusvoimat kykenee muodostamaan painopisteen kulloisenkin tilanteen vaatimusten mukaisesti torjuessaan sotilaallisen voiman käyttöä.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustussuunnitelma ja varautumissuunnitelmat on laadittu siten, että ne mahdollistavat painopisteen joustavat muutokset tilanteen mukaisesti.

PUOLUSTUSVOIMAUUDISTUKSEN TOIMEENPANO VUOSINA 2013 - 2015

Tulostavoite: Puolustusvoimauudistuksen toimeenpanoa jatketaan tehtyjen hallinnollisten päätösten ja puolustusministeriön ohjauskirjeen mukaisesti. Puolustusvoimauudistukseen liittyvistä tavoitteista neuvotellaan vuosittain tulosohjausprosessissa. Vuoden 2015 alkuun mennessä puolustusvoimat on siirtynyt uuteen organisaatioon ja palauttanut vuoden 2015 aikana toiminnan tason tehtävien ja suorituskykyisten joukkojen tuottamisen edellyttämälle tasolle. Vuonna 2016 Puolustusvoimat on saavuttanut kaikki puolustusvoimauudistukselle asetetut tavoitteet.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimauudistus on edennyt pääosin suunnitellusti. Pääesikunnan vuoden 2014 organisaatiomuutosten toimeenpano sekä Puolustusvoimien tiedustelukeskuksen ja Viestikoelaitoksen lakkauttaminen ja Puolustusvoimien tiedustelulaitoksen perustaminen on siirretty suunnitelmasta poiketen keväälle 2014, koska muutoksen edellyttämä lainsäädäntötyö on siirtynyt keväälle 2014. Lain vahvistamisen jälkeen on perusteet hallinnollisille päätöksille. Viivästymisellä ei ole oleellista vaikutusta puolustusvoimauudistuksen toteutumiseen tai sen tavoitteiden saavuttamiseen.

Vuonna 2013 tehtiin päätöksiä tilanhallinnasta (räjähdevarastoinnin kehittäminen ja nopeutettu kasarmien peruskorjaus). Päätösten aiheuttamat uudet menopaineet ovat niin merkittäviä, että ne vaikuttavat toimintaan vuosikymmenen loppupuolella.

Tulostavoite: Uudistuksessa puolustushallinto toimii vastuullisen ja hyvän työnantajan periaatteita noudattaen. Henkilöstön vähentämisessä hyödynnetään eläköitymistä ja muuta vaihtuvuutta sekä muutosturvaa. Henkilöstön siirrot ja muutot lisääntyvät tilapäisesti sekä henkilöstön tehtäviä muutetaan suorituskykyä edistävällä tavalla. Muutosjohtamisessa ja -turvassa noudatetaan kattavasti lainsäädännön sekä valtion henkilöstöpolitiikan mukaisia menettelyjä, palveluita ja tukitoimenpiteitä.

Tavoite on ylitetty (5).

Vuoden 2013 alussa muutoksen kohteena olevia henkilöitä oli noin 900. Tarjotuista selviytymispoluista sekä henkilöstön omaehtoisista irtisanoutumisista ja vaihtuvuudesta johtuen vuoden 2013 lopussa irtisanomisuhanalaisia oli 358.

PUOLUSTUSVOIMIEN TOIMINNAN SOPEUTTAMINEN VUOSINA 2013 - 2014

Tulostavoite: Puolustusvoimat jatkaa sisäisiä sopeuttamis- ja säästötoimenpiteitä vuosille 2013 - 2014 laaditun suunnitelman mukaisesti. Asevelvollisten sotaharjoitusperusteisten maastovuorokausien, ilmavoimien lentotuntien ja merivoimien alusvuorokausien määrien tavoitetasot on esitetty kohdassa ”4.11 Tuotokset ja laadunhallinta".

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimat on jatkanut toiminnan sopeuttamista suunnitellusti. Laivapalve-

lusvuorokausien ja lentotoiminnan alennettuja tavoitelukuja ei ole kaikilta osin saavutettu. Tarkemmat toiminnan tason luvut on esitetty alaluvussa ”1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet”.

Tulostavoite: Vuonna 2014 puolustusvoimat pyrkii turvaamaan vuoden 2013 mukaisen toiminnan tason ottaen huomioon käytettävissä olevat resurssit. Lisäksi kunnossapidon ja vaatetushuollon kustannustehokkuuden kehittämistä jatketaan.

Tavoite on saavutettu (4).

Vuoden 2014 rahoituskehys ei mahdollista vuoden 2014 alennettua toiminnan tason saavuttamista ilman sisäisiä kohdennuksia (mukaan lukien vuoden 2013 määrärahojen kohdennukset sekä siirtyvät erät).

Pääesikunta jätti maa- ja merivoimien järjestelmävastuulla olevan materiaalin kunnossapidon kehittämisen (KUPI15) selvitystyön loppuraportin puolustusministeriölle 27.9.2013 sekä teki 18.12.2013 puolustusministeriölle esityksen kehittämislinjaukseksi. Puolustusvoimat jatkaa vuonna 2014 maa- ja merivoimien järjestelmävastuulla olevan materiaalin kunnossapidon kehittämistä puolustusministeriön linjausten mukaisesti ja sen asettaman ohjausryhmän ohjauksessa.

Vaatetushuollon kehittämistä jatketaan projektityönä. Tavoitteena on laatia suunnitelma, jolla pyritään saavuttamaan halutut säästöt. Puolustusvoimien vaatetushuollon kehittämisellä arvioidaan saavutettavan pysyviä menosäästöjä henkilöstö-, tila-, prosessi- ja kuljetusmenoissa vuodesta 2015 alkaen.

MUUT SUORITUSKYISEEN PUOLUSTUSJÄRJESTELMÄÄN LIITTYVÄT TOIMINNALLISET TULOSTAVOITTEET

Asevelvollisuuden ja vapaaehtoisen maanpuolustuksen kehittäminen:

Tulostavoite: Puolustusvoimat kehittää asevelvollisuutta ja vapaaehtoista maanpuolustusta osana puolustusvoimauudistusta.

Tavoite on ylitetty (5).

Asevelvollisuutta ja vapaaehtoista maanpuolustusta on kehitetty Suomalainen asevelvollisuus -raportin suositusten perusteella.

Asevelvollisuuden ja opintojen yhteyttä on kehitetty Maanpuolustuskorkeakoulun, Aalto-yliopiston ja Tampereen teknillisen yliopiston kanssa toteutetulla pilottihankkeella.

Varusmieskoulutuksessa on 1.2.2013 alkaen siirrytty uusiin palvelusaikoihin (165, 255 ja 347 päivää).

Varusmiesten antaman palautteen hyödyntämistä on kehitetty päivittämällä varusmiesten palautekyselyjä ohjeistava normi. Normi reserviläiskyselyistä otettiin tarkasteluun ja muokattiin siten, että siinä tullaan huomioimaan yhteiset osiot varusmiesten alku- ja loppukyselyyn.

Pääesikunnan henkilöstöosaston johdolla valmistettiin laajalla osallistujapohjalla (MPK ry ja keskeisimmät vmp-järjestöt sekä puolustushaarat ja MPKK) suunnitelma reservin ja vapaaehtoisen maanpuolustuksen koulutuksen kehittämisestä.

Pääesikunta tuki Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen keskustoimistoa sen laati-

essa Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen laatujärjestelmää ja siihen liittyvää auditointijärjestelmää.

Asevelvollisten informaatiopalveluprojektiin liittyen on otettu käyttöön Mars-mars.fi -sosiaalisen median liikuntapalvelu kutsuntaikäisille nuorille. Palvelun tarkoituksena on nuorten miesten ja naisten fyysisen kunnon sekä liikunta-aktiivisuuden kohottaminen ennen palvelukseen astumista.

Varusmiesten informaatio- ja vertaistukipalvelua (Some-agentti) kokeiltiin 1/2013 saapumiserällä Kaartin jääkärirykmentissä positiivisin tuloksin. Kokeilua laajennettiin saapumiserälle 2/2013 myös Suomenlahden meripuolustusalueelle.

Tulostavoite: Asevelvollisten sosiaalista ja taloudellista asemaa kehitetään yhteistyössä muiden hallinnonalojen kanssa.

Tavoite on saavutettu (4).

Sosiaalisen ja taloudellisen aseman kehittämisen painopiste on ollut kaikkien varusmiesten lomamatkojen muuttaminen maksuttomiksi. Tätä on valmisteltu vuoden 2013 aikana, ja lomamatkat muuttuivat maksuttomiksi vuoden 2014 alussa.

Varusmiesten päivärahoja korotettiin 1.2.2013 alkaen ja reserviläisten palkkoja ja päivärahoja korotettiin 1.6.2013 alkaen.

Tulostavoite: Puolustusvoimien tilaama sotilaallisen koulutuksen määrä Maanpuolustuskoulutusyhdistykseltä pidetään entisellä tasolla.

Tavoite on ylitetty (5).

Puolustusvoimien tilaaman sotilaallisen koulutuksen toteuma oli 300 kurssia ja 23 666 vuorokautta. Sopimuksen mukainen taso oli 250 kurssia ja 16 000 vrk. Koulutustapahtumissa koulutettiin 10 058 reserviläistä.

Henkilöstöjärjestelmän toimivuuden turvaaminen:

Tulostavoite: Puolustusvoimat sopeuttaa hyvien muutosjohtamisen menettelytapojen mukaisesti tehtävä- ja henkilöstöjärjestelmäänsä puolustusvoimauudistuksen toimeenpanon edellyttämällä tavalla siten, että kustannustehokkuus toteutuu ja henkilöstön osaaminen, toimintakyky ja työhyvinvointi varmistetaan.

Tavoite on ylitetty (5).

Puolustusvoimauudistuksen henkilöstötoimia on johdettu ja toteutettu vaiheittain sekä suunnitelmallisesti. Yhteistoiminta henkilöstöjärjestöjen kanssa on ollut avointa ja hyvää kaikilla tasoilla. Henkilöstö on pidetty tietoisena uudistuksen etenemisestä.

Henkilöstöä on tuettu muutostilanteessa nimeämällä jokaiseen hallintoyksikköön HR-koordinaattori sekä tukikoordinaattori. Esimiehiä on koulutettu muutostilanteeseen painopisteenä ihmisten kohtaamisen lisäksi erityistukitoimien opettaminen. Toiseen hallintoyksikköön siirtyville on järjestetty virkaehtosopimusten edellyttämien tutustumismatkojen lisäksi erillisiä tutustumismatkoja vastaanottavien kuntien osallistuessa ohjelmasisältöön. Matkoille on voinut osallistua myös puoliso ja joissain tapauksessa muita perheenjäseniä.

Työilmapiiriä ja työssä jaksamista on seurattu vuosittaisella työilmapiirikyselyllä sekä henkilöstöjohdon erillisellä ohjauksella. Seuranta on ollut hallintoyksiköstä

riippuen hyvinkin yksityiskohtaista ja herkästi toimenpiteitä aiheuttavaa.

Tulostavoite: Puolustusvoimien henkilöstöä on (vähintään vuoden 2012 määrällisellä tasolla) Suomen puolustuskyvyn kehittämisen kannalta keskeisissä kansainvälisissä puolustuspoliittisissa tehtävissä sekä sotilaallisissa esikuntatehtävissä ja koulutuksessa.

Tavoite on saavutettu (4).

Kansainvälisissä tehtävissä palvelevien osuus ja tehtävien vaativuus on säilynyt vertailuvuoden tasolla.

Puolustuskyvyn kehittäminen:

Tulostavoite: Puolustusvoimat ylläpitää ja ajantasaistaa materiaalista suorituskykyä sekä vastaa tehtyjen sitoumusten toteutumisesta.

Tavoite on osittain toteutunut (3).

Kehittämisohjelmien rahoitustasoa on jouduttu laskemaan merkittävästi kehysleikkauksen vuoksi sekä kustannus- ja menopaineiden hallitsemiseksi ja sopeutetun toiminnan tason turvaamiseksi. Tästä syystä kehittämisohjelma sisältää vain ne hankkeet, jotka tulee kaikissa taloustilanteissa turvata, ja joista ei voida enää enempää leikata.

Tehtyjä sitoumuksia ei ole purettu rahoituksen puutteen vuoksi. Vuoden 2013 aikana toteutettiin tai valmisteltiin merkittäviä käytetyn materiaalin hankintoja.

Tulostavoite: Naton suorituskykyvaatimuksia integroidaan soveltuvin osin osaksi puolustusvoimien joukkojen kehittämistä.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimat on osallistunut Naton rauhankumppanuusohjelman puitteissa tapahtuvan sotilaallisen yhteensopivuuden ja suorituskykyjen kehittämiseen.

Tulostavoite: Puolustusvoimat vähentää puolustuskyvyn eri osatekijöiden rakentamiseen ja kehittämiseen liittyviä riskejä siirtämällä hallittua riskinottoa kehittämisvaiheesta tutkimusvaiheeseen.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimien T&K-toiminnan kokonaistuloksellisuuden tavoitteet saavutettiin hyvällä tasolla vuonna 2013.

Tulostavoite: Puolustuskyvyn pitkäjänteistä kehittämistä tukevan strategisen tutkimuksen ja teknologiatutkimuksen resurssit suhteessa T&K toiminnan kokonaisresursointiin säilytetään vähintään vuoden 2012 tasolla.

Tavoite on osittain toteutunut (3).

Strategisen ja teknologiatutkimuksen resurssit ovat laskeneet vuodesta 2012 samassa suhteessa kehittämisohjelmien resurssien laskun kanssa.

Tilahallinnan ja ympäristönsuojelun kehittäminen:

Tulostavoite: Puolustusvoimat kehittää tilahallintaa ja ympäristönsuojelua osana puolustusvoimauudistusta ja puolustushallinnon tilahallinnan kehittämislinjauksia. Puolustusvoimat kehittää käytössään olevien toimitilojen tila- ja kustannustehokkuutta sekä toiminnan energiatehokkuutta ottaen

huomioon puolustusministeriön strateginen suunnitelma ja valtiokonsernin linjaukset.

Tavoite on osittain toteutunut (3).

Tilahallinnan ja ympäristönsuojelun järjestelyjen vastuusuhteet, toimintatapamallit ja prosessit, mukaan lukien kumppaneiden väliset rajapinnat, on suunniteltu osana logistiikkajärjestelmän muutosta. Puolustushallinnon tilahallinnan kehittämislinjaukset eivät ole olleet käytössä TILKO-työn viivästymisen vuoksi. Tila- ja kustannustehokkuutta on parannettu luopumalla kiinteistöistä ja energiatehokkuutta kehitetty energiasäästöihin tähtäävillä investoinneilla.

Tulostavoite: Puolustusvoimat toteuttaa kiinteistöinvestoinnit priorisoiden terveyttä, turvallisuutta, poikkeusolojen vaatimuksia, materiaalin hallintaa ja ympäristönsuojelua edistävät hankkeet. Toimitilojen kunnossapidossa erityishuomio kiinnitetään yhteistoiminnassa tilojen omistajan kanssa sisäilma-, home- yms. ongelmien ennaltaehkäisyyn, jotta varmistetaan varusmiesten ja henkilöstön terveys.

Tavoite on saavutettu (4).

Investointiohjelma on laadittu puolustusministeriön linjausten mukaisesti priorisoiden.

Tulostavoite: Puolustusvoimien ympäristönsuojelun kehittämisen painopisteenä on ampuma- ja harjoitusalueiden (ml. ampumaradat) ympäristöhaittojen hallinta.

Tavoite on osittain toteutunut (3).

Ampumaratojen ympäristönsuojelun kehittämistä jatkettiin suunnittelemalla ja toteuttamalla ympäristönsuojelua parantavia toimenpiteitä (mukaan lukien ampumakatokset, maaperän suojausrakenteet ja tarkkailuohjelmat). Ympäristötiedon käytettävyyttä ja saatavuutta parannettiin saattamalla ympäristötietojärjestelmä Ympäristö-Kirave käyttövalmiuteen.

Kustannustehokas palvelussuhdeasuntojärjestelmä:

Tulostavoite: Puolustusvoimat tehostaa käytössään olevien palvelussuhdeasuntojen vuokraamisessa kustannustehokkuutta niin, että tyhjistä asunnoista aiheutuu kustannuksia enintään 1,5 milj. euroa vuodessa.

Tavoite on osittain toteutunut (3).

Pääesikunnan ja puolustusministeriön välisissä tuloskeskusteluissa keväällä 2013 todettiin, ettei 1,5 miljoonan euron säästötavoite palvelussuhdeasuntojen tyhjäkäyntikulujen pienentämiseksi ole tarkoituksenmukainen, koska puolustusvoimauudistuksesta aiheutuva palvelussuhdeasuntojen tarve ei ole tiedossa. Vuonna 2013 tyhjistä palvelussuhdeasunnoista maksettiin vuokraa 2,7 milj. euroa.

Pääesikunnan henkilöstöosasto on jatkanut toimenpiteitä, joilla vähennetään palvelussuhdeasuntojen tyhjäkäyntikuluja ja toisaalta luovutaan tarpeettomista palvelussuhdeasunnoista.

Räjähtävän materiaalin tilannekuva ja varastointi:

Tulostavoite: Puolustusvoimat kehittää räjähdevarastoinnin tilannekuvaa siten, että se sisältää räjähdevarastoinnin nykytilan ja nykyistä yksityiskoh-

taisemman ennusteen varastointitarpeen kehittymisestä ottaen huomioon materiaalin koko elinkaaren.

Tavoite on saavutettu (4).

Räjähdevarastoinnin tilannekuva on muodostettu Pääesikunnan logistiikkaosaston toimeksiannon mukaisesti 31.12.2012 tilanteesta. Tilannekuvaa on päivitetty ja kehitetty edelleen vuoden 2013 aikana. Tilannekuva on valmisteilla olevan ja vuonna 2014 valmistuvan puolustusvoimien varastointisuunnitelman lähtötieto.

Arvion mukaan räjähdevarastojen rakentaminen saadaan puolustusvoimien räjähdevarastoinnin kehittämispäätöksen mukaiseksi vuoden 2017 loppuun mennessä. Poikkeuspäätöksien määrää saadaan merkittävästi vähennettyä materiaalien siirron toteutuksen jälkeen vuoden 2018 alkupuolella.

Tulostavoite: Puolustusvoimat tilaa kehyskaudella keskimäärin 15 maapeitteistä varastosuojaa kahden vuoden jaksoissa.

Tavoite on saavutettu (4).

Tilahallinnan investointisuunnitelmaan vuosille 2013 - 2017 on sisällytetty PLM:n 28.8.2013 antaman räjähdevarastoinnin kehittämistä koskevan päätöksen mukaisten 75 maapeitteisen ja 30 peltivaraston rakentaminen.

Turvallisuusalan organisointi:

Tulostavoite: Puolustusvoimat on aloittanut toimenpiteet turvallisuusalan uudelleen organisoimiseksi siten, että turvallisuustoiminta ja riskienhallinta on integroitu kiinteäksi osaksi puolustusvoimien toimintaa.

Tavoite on osittain toteutunut (3).

Turvallisuustoimintaa on integroitu osaksi kaikkea toimintaa jo vuosien ajan. Puolustusvoimauudistuksessa perustetaan turvallisuustoimiala vuonna 2015. Integrointia jatketaan osana uuden toimialan toimintaa.

Kokonaisriskienhallinnan kehittäminen aloitettiin vuonna 2013 kartoittamalla nykytila. Johtopäätöksenä kyselyn tuloksien perusteella on aloitettu riskienhallinnan normin päivitystyö. Päivitetty erityiskohteiden tarpeet huomioiva normi tulee voimaan 1.1.2015.

Johdon tilannetietoisuuden parantaminen:

Tulostavoite: Puolustusvoimat laatii selvityksen keinoista hyödyntää puolustusvoimien tietojärjestelmien tarjoamia mahdollisuuksia parantaa hallinnonalan johdon tilannetietoisuutta hankkeisiin ja hankintoihin liittyvistä keskeisistä tapahtumista ja tiedoista, kuten esimerkiksi hankintavolyymeista yrityksittäin, maittain tai artikkeleittain.

Tavoite on saavutettu (4).

Meneillään olevassa PVSAP KEH -hankkeessa Hankehallinnan raportoinnin avulla kyetään parantamaan tilannetietoisuutta hankkeelle ja sen sidosryhmille 1.1.2015 alkaen.

Meneillään olevassa PVSAP KEH -hankkeessa hankintojen raportointia kehitetään tavoitteena tilannetietoisuuden parantaminen SRM-moduulin käyttöönoton myötä 1.1.2015 alkaen.

Tulostavoite: Tilannetietoisuuden perustana olevia tietoteknisiä ratkaisuja vahvistetaan vakauttamalla puolustusvoimien SAP-järjestelmä ja ottamalla käyttöön suunnitellut turvallisuusviranomaisten yhteiset turvallisuusverkon tieto- ja viestintätekniset palvelut.

Tavoite on saavutettu (4).

Toiminnan ohjauksen tuen tietojärjestelmähankkeessa (PVSAP) loppuvuodesta 2012 aloitettu järjestelmän vakauttaminen on parantanut järjestelmän luotettavuutta. Vakautuksen jälkeen järjestelmään otettiin käyttöön uusia palveluja.

Turvallisuusviranomaisten yhteisiä turvallisuusverkon tieto- ja viestintäteknisiä palveluja valmistauduttiin ottamaan käyttöön. Valtionhallinnon päätösten viivästyminen on siirtänyt palveluiden käyttöönottoja eteenpäin. Hallinnollisten palveluiden korvaaminen HALTIK:n tuottamilla yhteisillä palveluilla (TORI-palvelut) suunniteltiin ja suunnitelmaa aletaan toteuttaa helmikuun 2014 alusta (PVHALTU). Turvallisuusverkon palveluita otetaan käyttöön suunnitellulla tavalla, kun liikkeenluovutus STUVE Oy:lle on tehty. Siihen asti Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskutoimii palveluntuottajana.

Palveluiden käyttöönotto aiheuttaa menopaineita varsinkin alkuvaiheessa ennen kuin olemassa olevista palveluista voidaan luopua. Turvallisuusverkon palveluiden käyttöönotto aiheuttaa puolustusvoimille vuosittaisen menolisäyksen. PVHALTU-käyttöönotolla mahdollistetaan luopuminen pääosasta Halnet-ympäristöä. Myös tästä aiheutuu lisätarvetta toimintamenoihin, koska aiemmin itse tehty työ hankitaan palveluna.

SUKUPUOLTEN VÄLINEN TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS

Tulostavoite: Puolustusvoimat ottaa toiminnassaan huomioon sukupuolten välisen tasa-arvon ja henkilöstön yhdenvertaisen kohtelun periaatteiden toteutumisen. Epäasiallisen kohtelun ehkäisyä ja työpaikkakäsittelyä koskevan voimassa olevan ohjeen toimintatavat saatetaan käytäntöön ja tavoitteena on nollatoleranssi.

Tavoite on saavutettu (4).

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittämistä on jatkettu Pääesikunnan ohjeiden mukaisesti. Sukupuolten tasa-arvoa ja eri ryhmien yhdenvertaisuutta on edistetty päivittämällä paikallisia tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia ja toteuttamalla suunnitelmiin kirjattuja kehittämistoimia. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien päivityksessä on hyödynnetty vuonna 2012 valmistuneen tasa-arvotutkimuksen tuloksia. Palkatun henkilöstön epäasiallisen kohtelun ehkäisyä ja käsittelyä koskevan normin periaatteiden noudattamisen tärkeyttä on korostettu.

Tulostavoite: Puolustusvoimien palkatun henkilöstön ja asevelvollisten koulutukseen sisällytetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden opetusta, jonka tavoiteasetannassa ja sisällössä hyödynnetään tasa-arvokyselyn tuloksia.

Tavoite on saavutettu (4).

Varusmiehille koulutetaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioita sekä kiusaami-

sen ja simputuksen ehkäisyyn liittyviä asioita yhteensä kolme tuntia peruskoulutuskaudella. Varusmiesten koulutusmateriaalin uudistaminen osana EU:n tukemaa ja sisäasiainministeriön koordinoimaa YES-hanketta on aloitettu. Palkatulle henkilöstölle suunnattuun esimiesvalmennukseen liittyy tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta käsittelevä osio, ja lisäksi jotkin hallintoyksiköt ovat järjestäneet itsenäisesti näihin asioihin liittyvää koulutusta henkilöstölleen.

Tulostavoite: Henkilöstön yhdenvertaisuus ja tasa-arvoisuus tulee huomioida puolustusvoimauudistuksen suunnittelun ja toimeenpanon kaikissa vaiheissa.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimauudistuksen sukupuolivaikutusten arviointi toteutettiin puolustusministeriön ohjeiden mukaisesti. Arvioinnissa seurattiin muutoksen kohteeksi ja irtisanomisuhan alaiseksi joutuneiden eri ammattiryhmissä toimivien miesten ja naisten lukumääriä, ikiä sekä heidän tehtäviensä vaativuustasoja.

Tulostavoite: Puolustusvoimat jatkaa toimenpiteitä, joilla naisten ja miesten työtyytyväisyyden ero minimoidaan. Työilmapiirikyselyjen tuloksia käytetään tyytymättömyyttä aiheuttavien asioiden selvittämisessä ja yksilöityjen kehittämistoimenpiteiden suunnittelussa ja toimeenpanossa.

Tavoite on saavutettu (4).

Työilmapiirikyselyjen tuloksia on hyödynnetty hallintoyksiköissä paikallisia tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia päivitettäessä. Lisäksi työilmapiirikyselyn tuloksia on hyödynnetty valtakunnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmän työssä.

Tulostavoite: Puolustusvoimat edistää naisten hakeutumista sotilaallisiin kriisinhallintatehtäviin sekä varmistaa kriisinhallintaoperaatioiden tasa-arvoasiantuntijuuden.

Tavoite on saavutettu (4).

Vuoden 2013 aikana toteutettiin kampanja, jossa kerrottiin asepalveluksen suorittaneille naisille henkilökohtaisella kirjeellä mahdollisuudesta hakeutua kriisinhallintatehtäviin.

Kriisinhallintahenkilöstön gender-koulutusta on kehitetty Porin Prikaatissa ja Puolustusvoimien kansainvälisessä keskuksessa. Gender-neuvonantajia koulutetaan Tukholmassa sijaitsevan, NORDEFCO-yhteistyössä toimivan Nordic Centre for Gender in Military Operations -keskuksen järjestämillä kursseilla.

Afganistanin ja Libanonin kriisinhallintaoperaatioissa toimi gender-yhdyshenkilöitä. Heidän tehtävänsä on edistää joukon sisäistä tasa-arvoa ja tukea johtoa siinä, että gender-näkökulma otetaan huomioon operaatioiden suunnittelussa, toteutuksessa ja seurannassa.

TURVALLINEN YHTEISKUNTA

Tulostavoite: Puolustusvoimat ylläpitää valmiutta tukea muita viranomaisia.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimat kykeni vuonna 2013 toteuttamaan kaikki puolustusvoimille osoitetut ja voimassa olevien säädösten mukaiset tukipyynnöt. Lakisääteisten tehtävien lisäksi puolustusvoimat on tukenut muita viranomaisia ja muuta yhteiskuntaa omalla toiminnallaan mm. lainaamalla kalustoaan muille viranomaisille.

Muun yhteiskunnan tukemistehtävät on kyetty toteuttamaan yhteiskunnan turvallisuusstrategian linjausten mukaisesti.

Tulostavoite:Puolustusvoimat osallistuu, erillisen suunnittelun mukaisesti tarkentuvalla tavalla, monikansalliseen Yhdysvaltojen johtamaan MCDC 2013 - 2014 CD&E tutkimus- ja kehittämiskampanjaan (ent. MNE).

Tavoite on saavutettu (4).

Monikansalliseen suorituskykyjen kehittämiskampanjaan (MCDC) on osallistuttu suunnitelman mukaan. Kampanjan ensimmäiselle vuodelle asetetut tavoitteet on saavutettu hyvin.

KANSAINVÄLISEN TURVALLISUUDEN VAHVISTAMINEN

Tulostavoite: Puolustusvoimat toteuttaa sille osoitetut kriisinhallintatehtävät.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimat on toteuttanut kaikki käsketyt kriisinhallintatehtävät. Tarkastelujaksolla on osoitettu joukot ja materiaali kymmeneen kriisinhallintaoperaatioon (kolme uutta operaatiota) sekä kahteen sotilastarkkailijaoperaatioon.

Tulostavoite: Puolustusvoimat käyttää kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan joukkoluettelon mukaisia suorituskykyjä. Suorituskykyjä on kyettävä käyttämään vaativissa ja nopeasti käynnistettävissä operaatioissa.

Tavoite on osittain toteutunut (3).

Joukkorekisterin joukkojen tuotantoa, varustamista ja evaluointia on jatkettu suunnitelmallisesti olemassa olevien resurssien puitteissa.

Operaatioihin kohdennetaan pääsääntöisesti räätälöityjä kokoonpanoja.

Tulostavoite: Puolustusvoimat pitää yllä valmiutta osallistua uusiin operaatioihin ja koulutus- ja neuvontatehtäviin.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimat on pitänyt yllä valmiutta osallistua uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä koulutus ja neuvontatehtäviin.

Tulostavoite: Palvelusturvallisuutta ja suojaa kehitetään siten, että kriisinhallintaoperaatioissa palvelevien joukkojen käyttöön toimitetaan olosuhteiden ja tehtävien kannalta tarpeellinen materiaali.

Tavoite on saavutettu (4).

Joukkojen varustelun taso perustuu operaatiokohtaiseen tehtäväanalyysiin sekä olosuhde- ja uhka-arvioon. Operaatioiden tilanne- ja uhkataso arvioidaan sään-

nön mukaisesti kaksi kertaa vuodessa sekä tilanteen niin vaatiessa.

Tulostavoite: Kriisinhallintahenkilöstön asemaa, tukitoimia ja etuuksia kehitetään yhteistyössä muiden viranomais- ja asiantuntijatahojen kanssa.

Tavoite on saavutettu (4).

Sotilaallisen kriisinhallintahenkilöstön tuki- ja hoitojärjestelmän kehittämistä on jatkettu tiivistämällä yhteistyötä Valtiokonttorin kanssa.

Libanonin kriisinhallintaoperaatioon nimettiin sosiaalikuraattori, jonka tehtäviin kuuluu kriisinhallintahenkilöstön psykososiaalisen tukijärjestelmän kehittämiseen liittyviä tehtäviä.

Kriisinhallintahenkilöstön tukiasioita suunnitellaan myös osana pohjoismaista puolustusyhteistyötä. Tässä yhteistyössä ovat mukana Baltian maat. Kesällä 2013 kokoontuneessa NORDEFCO veteran issues -työryhmässä laadittiin pohjoismaiden ja Baltian maiden hyviin käytäntöihin perustuvaa suositusta hyvästä kriisinhallintahenkilöstön ja kriisinhallintaveteraanien tukijärjestelmästä.

Porin Prikaatin ja Rauhanturvaajaliiton yhteistyönä järjestettiin tapaamisia kriisinhallintatehtävissä palvelevien omaisille.

Pääesikunnan edustajat ovat jäsenenä Sotilastapaturma-asiainneuvottelukunnassa sotilastapaturma-asioiden laajapohjaisen käsittelyn varmistamiseksi eri toimijoiden välillä.

HALLITUKSEN STRATEGISEN TOIMEENPANOSUUNNITELMAN (VNpp 5.10.2011) MUKAISET KÄRKIHANKKEET

Kansallinen kyberturvallisuusstrategia (PLM vastuuministeriö):

Tulostavoite: Puolustusvoimat osallistuu kansallisen kyberstrategian toimeenpanoon ja kehittämiseen hallinnonaloittain laadittavan toimeenpanoohjelman mukaisesti.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimat osallistui valtakunnallisen kyberstrategian valmisteluun aktiivisesti ja laati työn perusteella 2013 loppuun mennessä suunnitelman strategian toimeenpanosta ja arvioi vaikutuksia.

Lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma (OKM vastuuministeriö):

Tulostavoite: Puolustusvoimat osallistuu Lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman toteuttamiseen sekä nuorten yhteiskuntatakuutyöryhmän työskentelyyn. Työryhmän tavoitteiden mukaisesti puolustusvoimat turvaa varusmiespalvelusta suorittaville mahdollisuuden riittävään omatoimiseen opinto- ja työnhakuun joukko-osastoissa palveluksen aikana.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimat on osallistunut Lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman toteuttamiseen sekä nuorten yhteiskuntatakuutyöryhmän työskentelyyn. Pääesikunnan henkilöstöosasto on laatinut yhteistoiminnassa puolustusministeriön kanssa suositukset nuorisotakuun toteuttamisen varmistamiseksi joukko-osastoissa vuosina 2013–2015.

Nuorisotakuun palvelujen ja niihin liittyvän tiedottamisen ulottamista varusmiehiin on valmisteltu yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Keskeisenä tavoitteena on kehittää omatoimista opinto- ja työhakua ja turvata mahdollisuudet tähän. Vuoden 2014 ensimmäinen saapumiserä pyritään saamaan nuorisotakuun piiriin.

Hallitusohjelmaan kirjattuun naisiin kohdistuvan väkivallan vähentämisen ohjelmaan on osallistuttu laatimalla yhteistyössä Väestöliiton kanssa ”varusmiesten ihmissuhdetaidot” -koulutusmateriaali ja kouluttamalla joukko-osastojen henkilöstöä näiden asioiden kouluttamiseen. Koulutus aloitetaan vuoden 2014 ensimmäiselle saapumiserälle.

Puolustusvoimat tarjoaa harjoittelumahdollisuuksia opiskelijoille ja kotiutuville varusmiehille. Harjoittelumahdollisuuksista merkittävin osuus koostuu sopimussotilaiden tehtävistä. Osa saapumiserän varusmiehistä palkataan sopimussotilaiksi palveluksen jälkeen ja he työskentelevät joukko-osastojen kouluttajatehtävissä puoli vuotta tai vuoden. Vuonna 2013 sopimussotilaiden määrää lisättiin ja vuoden 2013 lopussa palveluksessa oli 237 sopimussotilasta koko vuoden henkilötyövuosikertymän ollessa 236 HTV. Sopimussotilaiden määrä kasvoi edellisestä vuodesta 55 henkilötyövuotta (30,4 %).

Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko (VNK vastuutaho):

Tulostavoite: Puolustusvoimat käynnistää Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon toimeenpanon puolustusministeriön ohjauksen mukaisesti.

Tavoite on saavutettu (4).

Vuonna 2013 Pääesikunnan suunnitteluosaston johdolla on aloitettu puolustusvoimien tavoitetila 2030 laatiminen. Tavoitetilatyössä selonteko on ollut tärkeä perusteasiakirja.

Vuonna 2013 perustettiin parlamentaarinen selvitysryhmä, jonka tehtävänä on tuottaa tietoa eduskunnalle puolustuksen pitkän aikavälin haasteista. Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko on antanut perusteet kaikelle selvitysryhmän työlle. Osana selonteon toimeenpanoa puolustusvoimat on osallistunut selvitysryhmän informointiprosessiin puolustusministeriön suunnitelman mukaisesti. Selvitysryhmälle on pyritty muodostamaan konkreettinen käsitys puolustusjärjestelmän nykytilasta ja tulevaisuuden haasteista sekä VNS12:ssa esitetystä lisärahoituksen tarpeellisuudesta.

Valtioneuvoston vuoden 2012 turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selontekoon on kirjattu, että suorituskyvyn ylläpitämiseksi on puolustusvoimien määrärahan lisätarve vuonna 2016 noin 50 milj. euroa ja vuoteen 2020 mennessä asteittain 150 milj. euroa indeksikorotusten lisäksi. Jos korotusta ei saada esitetyllä tavalla on puolustusmateriaaliin jäävä rahoitusosuus riittämätön puolustusvoimien tehtäviin nähden.

Vaikuttavuus ja tuottavuusohjelma (VM vastuuministeriö):

Tulostavoite: Puolustusvoimat osallistuu Vaikuttavuus- ja tuottavuusohjelmaan (VATU) puolustusministeriön ohjauksen mukaisesti.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimien raportoitavia VATU-hankkeita ovat puolustusvoimauudistus, jonka alahankkeena on logistiikkalaitoksen perustaminen. Kokonaisturvallisuu-

den toimeenpanosta, jonka alahankkeena on kyberstrategia, toimeenpanosta raportoi puolustusministeriö.

Puolustusvoimauudistus etenee suunnitellusti. Puolustusvoimien toiminnan tason palauttaminen vuodesta 2015 ja yleisen asevelvollisuuden vahvistaminen ovat toteutumassa suunnitelmien mukaisesti.

Puolustusvoimien kestävä rakenteellinen ratkaisu ja tehokkaat toimintatavat, puolustusvoimien henkilöstö- ja tehtävärakenteen vastaavuus sodan ajan vaatimuksiin sekä pysyvien kustannussäästöjen saavuttaminen etenevät suunnitellusti kohti vuodelle 2015 asetettuja tavoitteita. Vuonna 2013 on tehty päätöksiä tilanhallinnasta, jotka aiheuttavat uusia menopaineita. Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen suunnittelu ja valmistelu etenee aikataulussa. Logistiikkalaitos aloittaa toimintansa 1.1.2015.

Ohjelmaan liittyvän inhimillisen pääoman hankkeen raportoinnista vastaa puolustusministeriö. Pääesikunnan henkilöstöosasto osallistuu raportointiin ja hankkeeseen.

Keskushallinnon uudistamisohjelma (VNK vastuutaho):

Tulostavoite: Puolustusvoimat osallistuu Keskushallinnon uudistamisohjelmaan (KEHU) puolustusministeriön ohjauksen mukaisesti.

Tavoite on saavutettu (4).

Keskushallinnon uudistamisohjelma ei ole tuonut lisätehtäviä puolustusvoimille 2013 aikana. Hanke on ollut vain puolustusministeriön ja valtionvaraministeriön välisessä valmistelussa. Tilannetta on käsitelty yleisellä tasalla Pääesikunnan ja puolustusministeriön yhteistyötapaamisissa.

Tavoitteiden saavuttamista arvioidaan valtion yhteisellä arviointiasteikolla 1 - 5. Arviointiasteikossa 1 = Tavoitteesta on luovuttu, 2 = Tavoite ei toteutunut, 3 = Tavoite on osittain toteutunut, 4 = Tavoite on saavutettu ja 5 = Tavoite on ylitetty.

1.2.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Puolustusministeriö ei ole asettanut siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuutta koskevia tulostavoitteita.

1.3. Toiminnallinen tehokkuus

1.3.1. Toiminnan tuottavuus

Toiminnalliset tulostavoitteet	Toteuma 2011	Toteuma 2012	Tavoite 2013	Toteuma 2013
Tuottavuus				
Koulutetut varusmiehet/varusmies-palvelukseen tulleet (%)	83	83	83	84
Pääesikunnan, puolustushaarojen ja sotilasläänien esikuntien henkilötyövuosimäärä/puolustusvoimien henkilötyövuosimäärä (%)	10	11	10	11
Kannattavuus				
Maksuperustelain mukaisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus-% on vähintään	115	102	105	106

Vuonna 2013 varusmiespalveluksen suoritti noin 84 % palveluksen aloittaneista. Palveluksen aikainen poistuma on ollut lievässä laskussa ja 2/13 -saapumiserällä saavutettiin jo alle 15 %:n taso. Merkittävä osa vuoden 2013 palveluksen aikaisesta poistumasta aiheutui terveydellisistä syistä. Puolustusvoimat on pyrkinyt aktiivisesti vähentämään varusmiespalveluksen keskeyttäneiden lukumäärää. Varusmieskoulutuksen peruskoulutuskauden kokonaispoistuman kasvu näyttäisi kääntyneen lievän laskuun.

Esikuntien henkilötyövuosimäärä on vuonna 2013 laskenut suhteessa vähemmän kuin muiden hallintoyksiköiden, koska puolustusvoimauudistuksen muutokset eivät ole toistaiseksi kohdistuneet tuottavuuden tunnusluvun laskennan kohteena oleviin esikuntiin. Lisäksi puolustusvoimauudistuksessa perustettavien uusien laitosten runkohenkilöstö on ennen laitoksen perustamista sijoitettu Pääesikuntaan.

Puolustusvoimien maksuperustelain mukaisten suoritteiden kustannusvastaavuusprosentti vuonna 2013 oli 106.

1.3.2. Toiminnan taloudellisuus

Taloudellisuus	Toteuma 2011	Toteuma 2012	Tavoite 2013	Toteuma 2013
Varusmiespäivän hinta (euroa)	48	49	49	46
Reserviläispäivän hinta (euroa)	151	238	165	235
HN lentotunnin hinta (euroa)	8 350	8 730	9 000	9 000 arvio
NH-90 lentotunnin hinta (euroa)	3 550	3 800	3 770	4 500 arvio
Taistelualus IA valmiusvuorokauden hinta (euroa)	7 000	7 027	7 230	7 565

Varusmiespäivän hinta ja reserviläispäivän hinta on laskettu vuoden 2012 tapaan tarkasteluvuoden varusmieskoulutuksen (mukaan lukien ylläpitomenot) ja reserviläiskoulutuksen määrärahan käyttöön (kassamenot) sekä varusmiesten palvelusvuorokausiin ja kertausharjoitusvuorokausiin pohjautuen. Hinta sisältää kiinteät henkilöstömenot. Kiinteät tilahallinnan menot eivät sisälly hintaan. Suoritepohjainen hinta ei ole ollut tietojärjestelmästä raportoitavissa vuoden 2012 alussa toteutetun raportoinnin työkaluvaihdoksen jälkeen. Puolustusvoimien sisäisen laskennan kehitystyössä on huomioitu kustannustietoihin pohjautuvien taloudellisten tietojen tuottamisen tarve.

Keskeiset vuoden 2013 edellisvuotta alhaisempaan varusmiespäivän hintaan vaikuttaneet tekijät olivat henkilöstömenojen kirjautumisen tarkentumisesta aiheutunut 145 henkilötyövuoden väheneminen varusmieskoulutuksesta sekä vaatetuksen hankintamenojen lasku.

Reserviläispäivän yksikköhinnan nousuun vuosina 2012 ja 2013 on vaikuttanut kertausharjoitusvuorokausien määrän merkittävä lasku. Kiinteät henkilöstömenot eivät ole laskeneet samassa suhteessa kertausharjoitusvuorokausien määrän kanssa. Reserviläiskoulutuksen kiinteät menot kohdentuvat pienemmälle kertausharjoitusvuorokausimäärälle nostaen sen yksikköhintaa.

Vuosina 2012 ja 2013 asevelvollisten muonitus on hankittu ostopalveluna puolustusvoimien ulkopuolelta. Vuosina 2012 ja 2013 muonituksen hinta sisältää kumppanin tilahallinnan menot. Vuonna 2011 muonituksen tuotti Puolustusvoimien ruokahuollon palvelukeskus (PURU) ja sen hintaan ei sisältynyt tilahallinnan menoja.

Toteumatietoihin pohjautuvat HN- ja NH-90 -lentotuntien viralliset lentotuntihinnat lasketaan manuaalisesti vuosittain keväällä. Vuoden 2013 viralliset lentotuntihinnat eivät olleet vielä saatavilla toimintakertomusta ja tilinpäätöstä laadittaessa. Taulukossa yllä on esitetty arviot vuoden 2013 toteumasta pohjautuen vuoden 2012 virallisiin lentotuntihintoihin. NH-90 -lentotunnin arvioitu hinnannousu vuodelle 2013 on aiheutunut varaosien kallistumisesta.

Taistelualus IA valmiusvuorokauden hinta on esitetty kassaperusteisena. Ohjusveneiden (Rauma-luokka) peruskorjauksesta johtuen AKT-vuoroja on jouduttu ajamaan Hämeenmaa-luokan aluksilla, mikä on osaltaan nostanut alusvuorokauden hintaa. Lisäksi Katanpää-luokan ajaminen koulutusvahvuudella on nostanut vuoden 2013 alusvuorokauden hintaa.

Alla on esitetty tulosaluekohtainen kustannustieto.

Pääesikunta ja alaiset laitokset sekä MPKK	**2011 (1 000 euroa)**	**2012 (1 000 euroa)**	**2013 (1 000 euroa)**
Strateginen ja operatiivinen suunnittelu sekä johtaminen	66 989	32 435	34 035
Tutkimustoiminta ja kehittäminen	38 078	56 178	44 193
Asevelvollisten ylläpito ja koulutus	98 488	104 970	86 931
Palkatun henkilöstön koulutus	35 983	50 526	48 044
Materiaalinen valmius	81 663	116 646	63 229
Maanpuolustustahto ja yhteiskuntasuhteet	13 294	13 706	9 905
Tilannekuva	135 319	149 570	113 344
Kansainvälinen yhttyö ja kriisinhallinta	16 645	26 896	27 404
Yhteensä	**486 457**	**550 926**	**427 085**
Merivoimat			
Strateginen ja operatiivinen suunnittelu sekä johtaminen	9 856	9 226	9 313
Tutkimustoiminta ja kehittäminen	4 925	5 705	4 962
Asevelvollisten ylläpito ja koulutus	45 684	46 171	45 865
Palkatun henkilöstön koulutus	8 766	10 209	10 860
Materiaalinen valmius	84 783	47 092	61 560
Maanpuolustustahto ja yhteiskuntasuhteet	2 568	2 615	2 825
Tilannekuva	17 888	18 076	20 227
Kansainvälinen yhttyö ja kriisinhallinta	18 542	2 828	5 586
Yhteensä	**193 012**	**141 921**	**161 198**
Ilmavoimat			
Strateginen ja operatiivinen suunnittelu sekä johtaminen	10 904	10 872	12 003
Tutkimustoiminta ja kehittäminen	7 825	2 702	2 914
Asevelvollisten ylläpito ja koulutus	31 295	30 886	28 778
Palkatun henkilöstön koulutus	25 542	26 223	27 195
Materiaalinen valmius	543 970	579 721	573 798
Maanpuolustustahto ja yhteiskuntasuhteet	4 332	4 579	5 075
Tilannekuva	53 101	54 105	57 150
Kansainvälinen yhttyö ja kriisinhallinta	1 152	1 491	3 647
Yhteensä	**678 122**	**710 577**	**710 559**
Maavoimat			
Strateginen ja operatiivinen suunnittelu sekä johtaminen	35 448	36 246	35 366
Tutkimustoiminta ja kehittäminen	13 829	15 862	21 264
Asevelvollisten ylläpito ja koulutus	372 219	401 181	350 110
Palkatun henkilöstön koulutus	42 867	44 833	51 331
Materiaalinen valmius	514 423	363 674	287 051
Maanpuolustustahto ja yhteiskuntasuhteet	22 941	26 840	25 224
Tilannekuva	57 455	56 549	44 734
Kansainvälinen yhttyö ja kriisinhallinta	65 309	76 502	82 054
Yhteensä	**1 124 490**	**1 021 687**	**897 134**
Puolustusvoimat yhteensä	**2 482 081**	**2 425 112**	**2 195 976**

1.3.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA MAKSUPERUSTELAIN MUKAISISTA SUORITTEISTA (1 000 EUROA)

	2011 (tot.)	2012 (tot.)	**2013 (tot)**	2013 (tavoite)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	2 965	2 674	2 878	4 650
- maksullisen toiminnan muut tuotot	5 330	12 869	13 852	11 300
Tuotot yhteensä	8 295	15 543	**16 729**	15 950
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	552	236	154	190
- henkilöstökustannukset	886	700	573	600
- vuokrat	3 487	7 225	7 806	8 899
- palvelujen ostot	1 332	5 203	5 444	3 406
- muut erilliskustannukset	98	124	98	220
Erilliskustannukset yhteensä	6 355	13 488	**14 075**	13 315
KÄYTTÖJÄÄMÄ	1 940	2 055	**2 654**	2 635
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	355	777	836	798
- poistot	125	272	293	279
- korot	28	62	67	64
- muut yhteiskustannukset	214	466	502	479
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	722	1 578	**1 698**	1 900
Kokonaiskustannukset yhteensä	7 077	15 065	**15 773**	15 215
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	1 218	477	**956**	735
Kustannusvastaavuus-%	117 %	103 %	**106 %**	105 %

Puolustusvoimien maksullinen toiminta perustuu puolustusvoimien omiin toiminnallisiin tarpeisiin, joita ovat puolustusvoimien koulutuksellinen tai tutkimuksellinen etu, kapasiteetin vajaakäyttö, vapaaehtoisen maanpuolustustyön tukeminen sekä maanpuolustustahdon edistäminen. Maksullisen toiminnan suoritteet syntyvät pääsääntöisesti maksuttoman suoritetuotannon yhteydessä ja niiden osuus koko suoritetuotannosta on vähäinen. Yllä olevassa laskelmassa ei ole mukana julkisoikeudellisesta suoritteesta perittyjä tuottoja (608 euroa) eikä yhteistyösopimusten tuottoja (8 160 euroa).

KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA MAKSUPERUSTELAIN MUKAISISTA MUISTA SUORITTEISTA HINTATUETTUJEN SUORITTEIDEN OSALTA (1 000 EUROA)

	2011 (tot.)	2012 (tot.)	**2013** (tot)	2013 (tavoite)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	0	0	0	0
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0	0
Tuotot yhteensä	0	0	**0**	0
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	145	1	0	177
- henkilöstökustannukset	70	34	6	86
- vuokrat	9	5	0	11
- palvelujen ostot	27	92	107	33
- muut erilliskustannukset	24	96	0	29
Erilliskustannukset yhteensä	275	228	**113**	336
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-275	-228	**-113**	-336
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	0	0	0	0
- poistot	0	0	0	0
- korot	0	0	0	0
- muut yhteiskustannukset	0	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	0	0	0	0
Kokonaiskustannukset yhteensä	275	228	113	336
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-275	-228	-113	-336
Kustannusvastaavuus-%	0 %	0 %	0 %	0 %
- myönnetty	336	272	264	336
- siirtynyt	13	20	64	0
- käytetty	329	**228**	113	336
Kustannusvastaavuus-% käytetyn hintatuen jälkeen	113 %	102 %	**105** %	103 %

Maksuperustelain mukainen hintatuki on osoitettu sotainvalideille ja sotaveteraaneille, maanpuolustustyölle sekä merkittäville urheilutapahtumille. Pääosa hintatuesta käytettiin ruokailupalvelujen tarjoamisesta korvauksetta edellä mainituille kohderyhmille.

KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA ERILLISLAIN MUKAISISTA SUORITTEISTA (1 000 EUROA) (TYÖPAIKKARUOKAILU)

	2011 (tot.)	2012 (tot.)	**2013 (tot)**	2013 (tavoite)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	2 160	935	558	0
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0	0
Tuotot yhteensä	2 160	935	**558**	0
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	851	18	13	0
- henkilöstökustannukset	832	6	5	0
- vuokrat	3	0	0	0
- palvelujen ostot	18	493	539	0
- muut erilliskustannukset	0	2	0	0
Erilliskustannukset yhteensä	1 704	519	**557**	0
KÄYTTÖJÄÄMÄ	456	416	**0**	0
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	108	47	28	0
- poistot	38	16	10	0
- korot	9	4	2	0
- muut yhteiskustannukset	65	28	17	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	219	95	57	0
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 923	614	**614**	0
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	237	321	**-57**	0
Kustannusvastaavuus-%	112 %	152 %	**91 %**	0 %

1.3.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Puolustusvoimilla ei ole yhteisrahoitteista toimintaa.

1.4. Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Tuotokset	Toteuma 2011	Toteuma 2012	Tavoite 2013	Toteuma 2013
Varusmiesten sotaharjoitusperusteiset maastovuorokaudet (lkm)	30	25	23	26
Kertausharjoituksissa koulutetut reserviläiset (lkm)	27 061	4 321	5 000	4 863
HN lentotunnit (lkm)	8 904	8 071	8 000	7 919
NH-90 lentotunnit (lkm)	946	1 414	1 850	1 323
Taistelualus IA valmiusvuorokaudet (lkm)	1 164	1 003	1 300	1 161

Varusmiesten sotaharjoitusperusteisten maastovuorokausien tavoite ylitettiin. Tavoitteen ylittyminen aiheutui pääosin maavoimien tulevan joukkorakenteen tutkimiseen ja kehittämiseen liittyvästä harjoitustoiminnasta.

Kertausharjoitusten toteuma jäi 3 % tavoitteesta. Loppuvuoden harjoituksiin osallistuneiden reserviläisten määrä toteutui arvioitua alhaisemmalla tasolla. Koko vuoden poistuma kertausharjoituksissa pieneni edellisestä vuodesta 0,4 %.

Hornet-lentotunnit toteutuivat lähes suunnitellulla tasolla. Laskevana tekijänä lentotuntitoteumaan vaikutti yksipaikkaisten HN-hävittäjien noin kuukauden mittainen käyttökielto keväällä 2013. NH-90 -helikopterien osalta lentotuntitavoitetta ei saavutettu vuonna 2013. Keskeisiä poikkeaman syitä olivat varaosien saatavuus sekä huollot.

Taistelualus IA valmiusvuorokausien toteuma jäi tavoitteesta Rauma-luokan peruskorjauksesta sekä miinantorjunta-alusten (MITO) vastaanoton viivästymisestä johtuen.

1.4.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Toisen lakisääteisen tehtävänsä kautta puolustusvoimat palvelee yhteiskuntaa kaikkina aikoina. Vuonna 2013 puolustusvoimat on tukenut muita viranomaisia antamalla virka-apua ja toteuttamalla muita virka-apuun rinnasteisia tukitehtäviä yhteensä 561 kertaa. Näistä tehtävistä suurimman kokonaisuuden muodostivat sotilasräjähteiden raivaaminen (422 tehtävää) ja erilaiset poliisille annetut virka-aputehtävät (83 tehtävää). Pelastustoimintaan liittyvää virka-apua annettiin 17 kertaa.

Puolustusvoimat kykeni vuonna 2013 toteuttamaan kaikki puolustusvoimille osoitetut ja voimassa olevien säädösten mukaiset tukipyynnöt. Lakisääteisten tehtävien lisäksi puolustusvoimat on tukenut muita viranomaisia ja muuta yhteiskuntaa omalla toiminnallaan, kalustollaan ja osaamisellaan. Puolustusvoimat on vuonna 2013 muun muassa ylläpitänyt kansallista öljyntorjuntavalmiutta yhteistoiminnassa Suomen ympäristökeskuksen kanssa sekä tukenut valtionjohtoa lentokuljetuksilla.

Muun yhteiskunnan tukemistehtävät on kyetty toteuttamaan yhteiskunnan turvallisuusstrategian linjausten mukaisesti. Viranomaisilta saadun palautteen perusteella puolustusvoimien antama virka-apu on koettu merkitykselliseksi ja joissakin tapauksissa jopa ratkaisevan tärkeäksi.

Varusmiesten loppukyselyn tuloksia vertaamalla puolustusvoimat voi seurata koulutuskulttuurin kehittymistä ja koulutusjärjestelyjen mielekkyyttä sekä tehokkuutta varusmiespalveluksen aikana varusmiehen näkökulmasta. Varusmiespalautteesta on runsaasti hyötyä koulutuksen kehittämisessä. Varusmiesten loppukysely pidetään jokaiselle kotiutuvalle saapumiserälle ja varusmiehelle.

Vuoden 2013 kesän loppukyselyn tulokset ovat kokonaisuutena parhaat uusimuotoisen kysymyssarjan aikana. Muutokset edelliseen vuoteen olivat pieniä. Koulutukseen osallistujien näkemys koulutuksen laadusta on edelleen hyvällä tasolla. Armeija-aika ja arvio kantahenkilökunnasta ovat saaneet parhaat arviot palautekyselyssä.

Valtakunnallisten maanpuolustuskurssien osallistujilta kerätään palautetta jokaisesta pidetystä luennosta, kurssin aikana pidettävästä ryhmätyöstä ja sen ohjauksesta sekä koko kurssin päämäärien saavuttamisesta, sisällöstä ja järjestelyistä.

Vuonna 2013 kurssilaiset ovat olleet pääsääntöisesti tyytyväisiä luentoihin ja niiden pitäjiin. Kurssipäivien pituutta, koko kurssin pitkää kestoa sekä pääasiallisena opetusmenetelmänä käytettävää luento-opetusta on kritisoitu joissain palautteissa. Harjoitustilanteeseen tukeutuva ryhmätyö on koettu hyvänä tapana yhdistää opittuja asioita käytäntöön. Kurssin kokonaisuuteen osallistujat ovat pääsääntöisesti olleet tyytyväisiä. Kurssin sisällön ja kurssin rakenteen voi nykymuodossa katsoa tyydyttävän hyvin oppilaita ja täyttävän kurssille asetetut odotukset erinomaisesti.

1.5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Puolustusvoimien henkilöstön määrän ja laadun kehittämistä jatkettiin vuoden 2013 aikana tehtävien, tavoitteiden ja resurssien mukaisesti puolustusvoimien uudistamisen edellyttämällä tavalla. Puolustusvoimauudistuksen suunnittelun perustana on ollut puolustusvoimien poikkeusolojen joukkojen henkilöstötarve. Puolustusvoimissa tulee vuonna 2015 olemaan 12 300 tehtävää, joista sotilastehtäviä on noin 8 000 ja siviilitehtäviä noin 4 300.

Vuoden 2013 henkilöstösuunnittelussa on korostunut puolustusvoimauudistuksen toimeenpanoon liittyvä henkilöstörakenteen ja hallintoyksiköiden tehtäväkokoonpanojen edellyttämä henkilöstösuunnittelu sekä henkilöstön tukeminen muutoksessa.

Vuoden 2013 alussa muutoksen kohteena olevia oli noin 900. Vuoden 2013 kuluessa muutoksen kohteena olevista 160 sijoitettiin puolustusvoimien vuoden 2015 kokoonpanoon. Toisen työnantajan palvelukseen puolustusvoimien palkkarahoilla siirtyi 19 ja toiseen valtionhallinnon tehtävään virkasiirtona sijoittui 20 henkilöä. Noin 200:lle on valmisteltu ylivahvuuspäätös ja 87:lle on myönnetty irtisanoutumiskorvaus. Vuoden 2013 lopuksi irtisanomisuhanalaisia oli 358.

Henkilöstömäärä on vähentynyt suunnitellusti kohti puolustusvoimauudistuksen tavoitetilaa. Puolustusvoimien henkilöstömäärä oli vuoden 2013 lopussa 13 728. Puolustusvoimien toimintamenoilla palkatun henkilöstön henkilötyövuosia kertyi vuonna 2013 yhteensä 13 585 henkilötyövuotta.

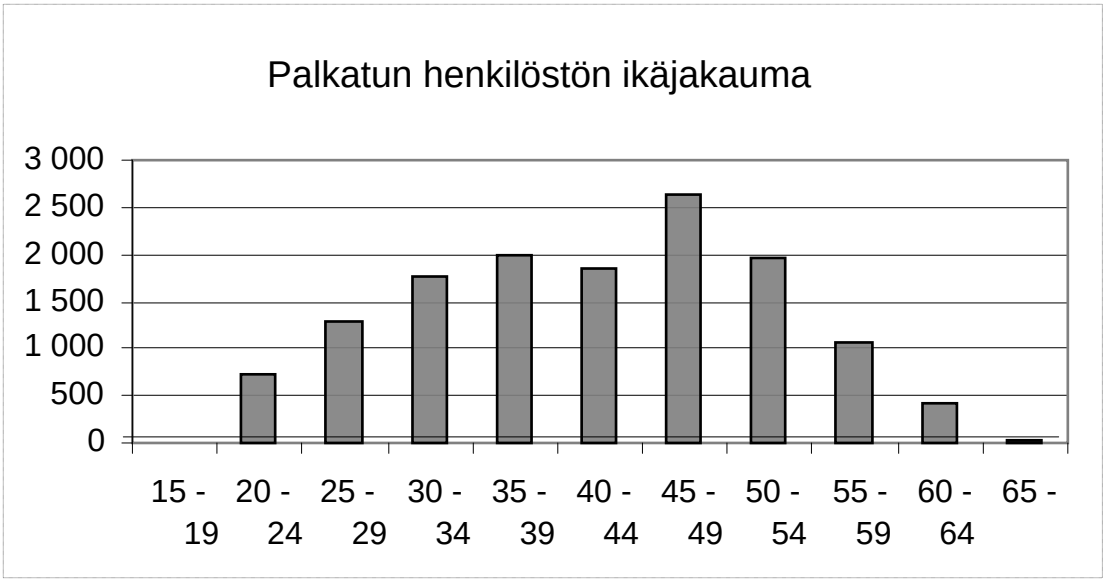
Puolustusvoimien henkilöstöstä oli sotilashenkilöstöä 62 % ja siviilihenkilöstöä 38 %. Henkilöstöstä oli miehiä 80,5 % ja naisia 19,5 %. Puolustusvoimien henkilöstön keski-ikä oli 41,7 vuotta. Yli 45-vuotiaiden osuus oli 44,5 %.

Työilmapiirikysely toteutettiin elo-syyskuussa ja siihen vastasi noin 77 % henkilöstöstä. Syksyn 2013 kyselyn tuloksista on nähtävissä, että puolustusvoimien vahvuudet eli pienryhmien vahva me-henki ja tyytyväisyys omiin työtehtäviin kantavat uudistuksen keskelläkin. Myös uudistusten ja muutosten viestinnässä onnistuttiin eri yksiköissä hyvin.

Sairauspoissaolojen määrä henkilötyövuosiin suhteutettuna oli samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Niitä oli 8,4 työpäivää henkilötyövuotta kohden.

Tunnusluku	2011	2012	2013
Henkilöstömäärä ja muutos % [1)]	15 152 (-0,9 %)	14 046 (-7,3 %)	13 728 (-2,3%)
Henkilötyövuodet [2)]	14 632 arvio (Lisäksi työllisyysvaroin palkattujen htv:t arviolta 50 ja muut arviolta lisäksi 55.)	13 845 (Lisäksi työllisyysvaroin palkattujen htv:t 21 ja muut lisäksi 36.)	13 585 (Lisäksi työllisyysvaroin palkattujen htv:t 28 ja muut lisäksi 9.)
Keski-ikä	41,4	41,5	41,7
Ikäjakauma			ks. kuvio 1
Koulutustaso [3)]	-	-	-
Vakinaiset, määräaikaiset, lkm ja % [4)]	Vakinaiset 13 533 (89,3 %) Määräaikaiset 1 619 (10,7 %)	Vakinaiset 12 225 (87%) Määräaikaiset 1 821 (13%) Miehet: 9 769 (86,5%) ja 1 519 (13,5%) Naiset: 2 456 (89,1%) ja 302 (10,9%)	Vakinaiset 11 820 (86,1%) Määräaikaiset 1 908 (13,9%) Miehet: 9 539 (86,4%) ja 1 507 (13,6%) Naiset: 2 281 (85%) ja 401 (15%)
Työtyytyväisyysindeksi [5)]	4,1	4,2	4,2
Vaihtuvuus (ulkoinen vaihtuvuus) [6)]	-	8,9 %	11,2 %
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen %	0,2 %	0,1 %	0,2 %
Sairauspoissaolot, pv/htv	10,1	8,4	8,4

[1] Henkilöstömäärä sisältää palkatun henkilöstön, joka on toiminut kotimaan tehtävissä tai ulkomailla muissa kuin kriisinhallintatehtävissä ja joille on joulukuun aikana maksettu palkkaa. Henkilöstömäärä sisältää siis myös sopimussotilaat, työllisyysvaroin palkatut ja muut määräaikaiset.
[2] Henkilötyövuodet sisältävät toimintamenoista maksetut henkilötyövuodet, mukaan lukien sopimussotilaat. Suluissa on lisäksi mainittu työllisyysvaroin palkatut, julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden edistämisen, lahjoitusvaroin palkattujen ja Millog Oy:n suoja-aikana eläköityvien henkilötyövuodet.
[3] Koulutustietoja ei ole tallennettu koko henkilöstölle järjestelmään, joten ne eivät ole raportoitavissa vuosilta 2011-2013.
[4] Kaikki määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivat (mukaan lukien henkilöt, joilla on taustavirka tai -tehtävä ja tukityöllistetyt). Sukupuolijakauma esitetään vuodesta 2012 alkaen.
[5]Työilmapiirikysely on toteutettu koko puolustusvoimissa 2012 ja 2013. Vuoden 2011 kysely oli hallintoyksiköille vapaaehtoinen, ja suurin osa toteutti kyselyn myös vuonna 2011. Työtyytyväisyysindeksi koostuu me-hengestä (indeksi 1-5).
[6] Tulovaihtuvuutta ei saatavilla. Ulkoista vaihtuvuutta vuoden 2011 osalta ei ole saatavilla henkilötieto- ja raportointijärjestelmien muutoksista sekä käsitteiden sisällön muutoksista johtuen. Vuodesta 2012 alkaen ulkoinen vaihtuvuus sisältää myös sopimussotilaiden, työllisyysvaroin palkattujen ja harjoittelijoiden tiedot.

Kuvio 1. Ikäjakauma

1.6. Tilinpäätösanalyysi

1.6.1. Rahoituksen rakenne

Puolustusvoimien keräämillä toiminnan tuotoilla (43,7 milj. euroa) katettiin 1,7 % toiminnan kuluista (2 621,5 milj. euroa) vuonna 2013. Toiminnan tuotot jakautuivat seuraaviin tuottoluokkiin: 1) maksullisen toiminnan tuotot 3,4 milj. euroa, 2) vuokrat ja käyttökorvaukset 24,0 milj. euroa, 3) muut toiminnan tuotot 16,3 milj. euroa. Puolustusvoimiin kertyvät tulot kattavat kaikesta tuloa tuottavasta toiminnasta aiheutuvat kustannukset hyvin pienellä voittomarginaalilla.

Puolustusvoimien sotilaallisen maanpuolustuksen talousarviorahoitus on vuonna 2013 koostunut ”Puolustusvoimien toimintamenot” -momentista (mom. 27.10.01) ja puolustusmateriaalihankintamomenteista (mom. 27.10.18 ja 27.10.19). Puolustusvoimien sotilaallisen kriisinhallinnan talousarviorahoitus on vuonna 2013 koostunut ulkoasiainministeriön pääluokan ”Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot” -momentista (mom. 24.10.20) ja puolustusministeriön pääluokan ”Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot” -momentista (mom. 27.30.20).

1.6.2. Talousarvion toteutuminen

Tuloarviotilit

Talousarvioesityksessä tuloarviotilille 12.27.20 ”Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojaltimaksuista” arvioitiin kertyvän tuloa 18 000 euroa, joka oli myös vuoden 2013 tilinpäätöksen toteuma. Vuoden 2013 talousarviossa tuloarviotilille 12.27.99 ”Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot” arvioitiin kertyvän tuloa koko hallinnonalalla 2 050 000 euroa, josta puolustusvoimien kirjanpitoyksikön (251) tuloarvio-osuudeksi muodostui 1 982 000 euroa. Ensimmäisessä lisätalousarviossa tuloarviotilille arvioitiin tuloja kertyvän hallinnonalalla 3 595 000 euroa, josta puolustusvoimien osuus oli edelleen 1 982 000 euroa. Tilinpäätöksessä momentille kertyi puolustusvoimien tuloja 2 767 133 euroa.

Menoarviotilit

Varsinaisen talousarvion mukaisesti ulkoasiainministeriö osoitti puolustusvoimille momentin 24.10.20 ”Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot” määrärahaa 62,4 milj. euroa niin, että momentin määräraha jakautui yhdeksälle eri käyttökohteelle momentin alajaottelujen mukaisesti. Ensimmäisessä ja neljännessä lisätalousarviossa muutettiin momentin alajaottelujen keskinäisiä määrärahasuhteita. Momentin 24.10.20 vuoden 2013 tilinpäätöstoteuma oli 43,4 milj. euroa.

Vuoden 2013 varsinaisessa talousarviossa puolustusvoimille ei myönnetty momentille 27.01.23. ”Julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden edistäminen” määrärahaa. Momentin siirtynyt erä vuodelta 2012 oli 9,7 milj. euroa, jolloin vuonna 2013 puolustusvoimilla käytettävissä oleva määräraha oli 9,7 milj. euroa. Momentin tilinpäätöstoteuma oli 9,7 milj. euroa. Käytettävissä olevat määrärahat käytettiin kokonaisuudessaan ja vuodelle 2014 siirtyvää erää ei muodostunut.

Puolustusministeriö osoitti puolustusvoimille varsinaisen talousarvion mukaisesti momentin 27.01.21 ”Puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha” määrärahaa 1,2 milj. euroa. Momentin 27.01.21 määrärahaa siirtyi edelliseltä tilikaudelta 0,8 milj. euroa. Momentin 27.01.21 vuoden 2013 tilinpäätöstoteuma oli 1,8 milj. euroa ja vuodelle 2014 siirtyvä erä oli 0,2 milj. euroa.

Puolustusministeriö osoitti talousarvion toimeenpanoasiakirjassa puolustusvoimille varsinaisen talousarvion mukaisesti momentin 27.01.29 ”Puolustusministeriön hal-

linnonalan arvonlisäveromenot” määrärahaa 302,3 milj. euroa, joka ensimmäisen ja kolmannen lisätalousarvion perusteella nousi 312,0 milj. euroon. Momentin 27.01.29 vuoden 2013 tilinpäätöstoteuma oli 293,5 milj. euroa.

Vuoden 2013 varsinaisessa talousarviossa myönnettiin momentille 27.10.01 ”Puolustusvoimien toimintamenot” nettobudjetoitua määrärahaa 1 770,5 milj. euroa. Momentille myönnettiin määrärahan lisäystä ensimmäisessä lisätalousarviossa 11,7 milj. euroa, jolloin puolustusvoimilla oli kyseistä määrärahaa 1782,2 milj. euroa. Kolmannessa lisätalousarviossa puolustusvoimille myönnettiin lisää määrärahaa 3,3 milj. euroa, jolloin puolustusvoimilla oli kyseistä määrärahaa 1 785,5 milj. euroa. Neljännessä lisätalousarviossa puolustusvoimien määrärahaa vähennettiin 1,3 milj. euroa, jolloin kuluvan vuoden määrärahaa oli puolustusvoimilla vuonna 2013 yhteensä 1 784,2 milj. euroa. Momentin siirtynyt erä vuodelta 2012 oli 98,3 milj. euroa, jolloin vuonna 2013 puolustusvoimilla käytettävissä oleva määräraha oli yhteensä 1 882,5 milj. euroa. Momentin tilinpäätöstoteuma oli 1 759,6 milj. euroa ja vuodelle 2014 siirtyvä erä oli 122,9 milj. euroa eli seitsemän prosenttia käytettävissä olevista määrärahoista.

Vuoden 2013 varsinaisessa talousarviossa myönnettiin momentille 27.10.18. ”Puolustusmateriaalihankinnat” määrärahaa noin 685,3 milj. euroa. Ensimmäisessä lisätalousarviossa momentilta vähennettiin määrärahaa 53,6 milj. euroa. Kolmannessa lisätalousarviossa määrärahaa myönnettiin lisää määrärahaa 25,0 milj. euroa. Neljännessä lisätalousarviossa määrärahaa myönnettiin lisää 0,2 milj. euroa, jolloin kuluvan vuoden määrärahaa oli puolustusvoimilla yhteensä noin 656,9 milj. euroa. Momentin siirtyvä erä oli 347,4 milj. euroa, jolloin vuonna 2013 käytettävissä oleva määräraha oli yhteensä 1 004,3 milj. euroa. Määrärahojen käyttö oli 641,4 milj. euroa, ja vuodelle 2014 siirtyvä erä oli 359,2 milj. euroa, eli 36 prosenttia käytettävissä olevista määrärahoista.

Vuoden 2013 varsinaisessa talousarviossa ei myönnetty momentille 27.10.19 ”Hawk Mk 66 -koneiden hankinta” määrärahaa. Momentin siirtyvät erä oli 5,5 milj. euroa, jolloin vuonna 2013 käytettävissä oleva määräraha oli 5,5 milj. euroa. Määrärahojen käyttö oli 5,4 milj. euroa, ja vuodelle 2014 siirtyvä erä oli noin 0,1 milj. euroa.

Momentille 27.30.20 ”Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot” myönnettiin 60,6 milj. euroa määrärahaa vuoden 2013 varsinaisessa talousarviossa. Momentille myönnettiin lisää määrärahaa 0,9 milj. euroa ensimmäisessä lisätalousarviossa, jolloin puolustusvoimilla oli kyseistä määrärahaa 61,5 milj. euroa. Tässä yhteydessä momentille lisättiin uusi käyttösuunnitelmakohta ja muutettiin momentin alajaottelujen keskinäisiä määrärahasuhteita. Neljännessä lisätalousarviossa momentille lisättiin jälleen uusi käyttösuunnitelmakohta ja muutettiin momentin alajaottelujen keskinäisiä määrärahasuhteita. Momentin siirtyvä erä vuodelta 2012 oli 27,7 milj. euroa, jolloin vuonna 2013 käytettävissä oleva määräraha oli yhteensä 89,2 milj. euroa. Määrärahojen käyttö oli 49,3 milj. euroa, ja vuodelle 2013 siirtyvä erä oli 39,9 milj. euroa, eli 45 prosenttia käytettävissä olevista määrärahoista.

1.6.3. Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikkö keräsi toiminnallaan tuottoja vuonna 2013 43,7 milj. euroa, joka on noin 3,1 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2012 toiminnan tuotot.

Maksullisen toiminnan tuotot vähenivät noin 0,2 milj. eurolla. Vähenemistä selittävät pienentyneet lentokelpoisuustarkastuksista saadut tuotot, kun kyseisiä tarkastuksia voivat lakimuutoksesta aiheutuen tuottaa myös yksityisen sektorin toimijat. Vähennystä selittää myös puolustusvoimauudistukseen liittyvien lakkaavien yksiköiden pienentynyt maksullinen toiminta. Maksullisen toiminnan tuottoja kasvatti ilmavoimien tehostunut laskutus Finavialta siten, että myyntilaskut pystyttiin kohdentamaan suoriteperusteisesti entistä paremmin. Perityt vuokrat ja käyttökorvaukset kasvoivat edellisestä vuodesta noin 1,0 milj. euroa eli noin 4,0 % aiheutuen pääasiassa Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskuksen lisääntyneistä lisenssi- ja kuituvaihtotuotoista.

Muut toiminnan tuotot kasvoivat edellisestä vuodesta noin 2,3 milj. euroa. Kasvua selittää pääosin kriisinhallintaoperaatioihin liittyvät YK:n suorittamat korvaukset, jotka kohdentuvat epätasaisesti vuosittain.

Toiminnan kulut

Toiminnan kulujen suurimmat ryhmät muodostuivat henkilöstökuluista, joiden määrä vuonna 2013 oli 929,9 milj. euroa (35,5 % toiminnan kuluista), ja palvelujen ostoista 597,9 milj. euroa (22,8 % toiminnan kuluista) sekä muista kuluista 589,8 milj. euroa (22,5 % toiminnan kuluista).

Henkilöstökulujen määrä kasvoi edellisestä vuodesta 8,1 milj. euroa eli 0,9 %. Edelliseen vuoteen verrattuna virkasuhdepalkat kasvoivat noin 19,9 milj. eurolla eli noin 3,2 %:lla. Virkasuhdepalkkojen kasvuun keskeisesti vaikutti varsinaisten palkkojen kasvu 12,2 milj. eurolla, joka pääosin aiheutuu virkaehtosopimuksien vaikuttamista yleiskorotuksista. Lisäksi kasvuun vaikutti virkasuhteisten työaika- ja suoriteperusteisten korvauksien lisääntyminen edellisestä vuodesta noin 7,7 milj. eurolla, josta 4,9 milj. euroa selittyy henkilökunnan sotaharjoituskorvausten ja -päivärahojen kasvulla edellisestä vuodesta. Työaika- ja suoriteperusteisten korvausten kasvuun vaikutti se, että niitä koskevia kolmen viikon maksujaksoja kohdentui vuodelle 2013 yksi enemmän kuin edellisenä vuonna ja sotaharjoitusvuorokausien lisääntyminen.

Työsuhdepalkat laskivat edellisestä vuodesta 2,3 milj. euroa eli 6,6 % kohdistuen pääosin työsuhteisten varsinaisiin palkkoihin.

Muut palkat ja palkkiot nousivat noin 2,1 milj. euroa eli 3,7 % edellisestä vuodesta. Keskeisin selittävä tekijä oli puolustusvoimauudistuksesta aiheutuvat irtisanoutumiskorvaukset, joita maksettiin noin 1,3 milj. euroa. Lisäksi nousua selittää keskeisesti muihin palkkoihin ja palkkioihin kuuluvat kriisinhallintahenkilöstön päivärahojen kasvu noin 0,9 milj. eurolla aiheutuen keskeisesti Libanonin kriisinhallintaoperaatioon jatkumisesta koko vuoden. Varusmiesten päivärahat laskivat edellisestä vuodesta noin 0,4 milj. euroa, jota selittää varusmiesten palvelusajan lyhentäminen 15 vuorokaudella. Palvelusajan lyhenemisen vaikutusta varusmiesten päivärahojen määrään vähensi 1.2.2013 lukien tapahtunut korotus. Varsinaisten palkkojen eläkemaksut vähenivät noin 3,0 milj. eurolla ja lisäpalkkojen eläkemaksut kasvoivat noin 0,9 milj. eurolla. Eläkemaksujen lisätilitykset vähenivät 2,5 milj. eurolla, kun määräaikaisten sotilaiden vakinaistamisesta aiheutuneita täydennysmaksuja

maksettiin noin 3,9 milj. euroa edellisenä vastaavien erien ollessa 6,4 milj. euroa.

Lomapalkkavelan ja lomapalkkojen henkilösivukuluvelan nostavia muutoskirjauksia tehtiin noin 8,1 milj. eurolla vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kyseisiä kirjauksia tehtiin lomapalkkavelkaa nostavasti 15,5 milj. eurolla vuonna 2013 ja 23,6 milj. eurolla vuonna 2012.

Palveluiden ostot ovat lisääntyneet vuoteen 2012 verrattuna yhteensä noin 15,1 milj. euroa eli 2,6 %. Palvelujen ostojen kasvua selittää keskeisesti maanpuolustuskaluston korjaus- ja kunnossapitopalvelujen nousu edellisestä vuodesta noin 8,3 milj. euroa kohdistuen pääosin ilmavoimien Hornetin MLU2:a koskeviin asennuksiin sekä HW MK66 -koneiden modifikaatioihin. Lisäksi kasvua selittäviä keskeisiä tekijöitä ovat ohjelmistojen päivitys- ja ylläpitomaksujen sekä Maavoimien materiaalilaitoksen korjaus- ja kunnossapitopalveluiden ostojen lisääntyminen ja kunnossapidon kumppanuussopimukseen liittyvien indeksimenojen nousu. Palvelujen ostoihin vähentävästi vaikuttivat keskeisesti muiden rakentamispalveluiden pieneneminen edellisestä vuodesta noin 4,5 milj. eurolla aiheutuen pääosin Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskuksen TUVE-projektin päättymisestä vuoden 2013 aikana ja sähkökulujen lasku noin 3,0 milj. eurolla.

Muiden kulujen määrä pieneni edellisestä vuodesta 17,1 milj. euroa eli 2,8 %. Pienenemistä selittää pääosin vähentyneet maanpuolustuskaluston hankinnat, joihin vaikuttavat ratkaisevasti hankinta- ja maksuaikataulut. Muihin kuluihin kuuluvat muut käyttöoikeusmaksut vähenivät 4,3 milj. eurolla liittyen keskeisesti TUVE-projektin päättymiseen vuoden 2013 aikana. Matkakulut kasvoivat noin 2,2 milj. euroa aiheutuen pääosin puolustusvoimauudistuksen suunnittelutyön virkamatkustamista lisäävästä vaikutuksesta.

Aineita, tarvikkeita ja tavaroita koskevien kulujen määrä yhteensä nousi edellisestä vuodesta 34,1 milj. euroa eli 13,3 %, kun otetaan huomioon vaihto-omaisuusvaraston muutoskirjaukset. Niitä tehtiin vaihto-omaisuusvarastoa kasvattavasti 6,6 milj. eurolla, kun edellisenä vuonna vastaavia muutoskirjauksia tehtiin 18,6 milj. eurolla. Ostot tilikauden aikana kasvoivat noin 22,1 milj. euroa eli 8,0 %, jota selittää pääosin vuodelle 2013 kohdistuneet ilmavoimien Hornetin elinikärajoitteisten osien sekä MLU2 elinikäpäivitystä koskevan materiaalin hankinnat. Ostoihin tilikauden aikana kasvattavasti ovat vaikuttaneet Maavoimien materiaalilaitoksen vaatetusmateriaalihankintojen sekä kehittämisohjelmiin liittyneet aine- ja tarvikehankintojen lisääntyneet kulut noin 7,3 milj. eurolla. Näihin ostoihin on laskevasti vaikuttanut muiden arvoltaan vähäisten koneiden, kalusteiden ja kuljetusvälineiden 11,4 milj. euroa edellistä vuotta pienemmät kulut, jotka selittyvät vuonna 2012 tehdyllä PVTVM-kehittämisohjelman hankkeen merkittävällä hankinnalla, jollaista ei enää ollut vuonna 2013.

Vuokrakulut kasvoivat 4,3 milj. euroa eli 2,6 % vuoteen 2012 verrattuna. Kasvu selittyy keskeisesti lisääntyneistä Senaattikiinteistölle maksettavien pääomavuokrien ja muiden tilavuokrien nousulla. Lisäksi vuokrakuluja ovat kasvattaneet myös lisääntyneet kuljetusvälineiden vuokrat aiheutuen osittain leasing-ajoneuvojen käyttöönotosta ja sotaharjoituksiin liittyvistä ajoneuvojen vuokrauksista.

Valmistus omaan käyttöön kirjauksia tehtiin yhteensä noin 3,1 milj. euron edestä liittyen pääosin ilmavoimien ja Maavoimien materiaalilaitoksen keskeneräisiin aineellisiin käyttöomaisuushankintoihin. Lisäystä edellisen vuoden kirjauksiin oli noin 1,1 milj. euroa eli 52,5 %.

Käyttöomaisuuden poistot olivat 49,1 milj. euroa eli 18,2 % puolustusvoimien käyttöomaisuuden määrästä. Poistot lisääntyivät vuoteen 2012 verrattuna 5,0 milj. eu-

roa eli 11,2 %, joka kohdistui pääosin poistoihin koneista ja laitteista.

Sisäiset kulut vähenivät edellisestä vuodesta 0,2 milj. euroa eli noin 40,0 % aiheutuen pääosin Rajavartiolaitoksen laskuttamien toiminnan kulujen vähenemisenä edellisestä vuodesta sekä siitä, että Sotilaslääketieteen keskuksen ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen välisestä yhteistyösopimuksesta ei aiheutunut vuoden 2012 tapaan kuluja.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuottojen saldo oli debet-puoleinen summaltaan noin 0,02 milj. euroa aiheutuen keskeisesti kriisinhallintajoukkojen kassoihin liittyvistä kurssitappioista. Rahoitustuotot vähenivät edellisestä vuodesta noin 1,2 milj. euroa, kun edellisenä vuonna rahoitustuotot olivat noin 1,1 milj. euroa aiheutuen keskeisesti merivoimien MITO-laivueen rakentamiseen liittyvistä viivästyskoroista.

Rahoituskulut olivat 0,4 milj. euroa kasvaen edellisestä vuodesta 0,3 milj. eurolla aiheutuen Maavoimien materiaalilaitoksen maksamista viivästyskorkomenoista.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot olivat noin 2,6 milj. euroa, jota selittävät keskeisesti Leijona Catering Oy:n suorittama liikevoiton palautus ja toimitusten viivästymisestä aiheutuneet viivästyssakkotuotot liittyen PVTVM-kehittämisohjelmaan. Satunnaiset tuotot vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 6,7 milj. euroa. Vuonna 2012 satunnaiset tuotot olivat noin 9,3 milj. euroa aiheutuen keskeisesti merivoimien MITO-laivueen rakentamiseen liittyvistä viivästyssakoista.

Satunnaisia kuluja oli 0,5 milj. euroa, jossa lisäystä edelliseen vuoteen oli 0,3 milj. euroa aiheutuen maksetuista kriisinhallintatoimintaan liittyvistä henkilöihin kohdistuneista vahingonkorvauksista.

Siirtotalouden tuotot ja kulut

Siirtotalouden kuluihin kuuluvat maavoimien maksamat muut käyttötalouden kulut ulkomaille. Ne olivat 0,3 milj. euroa, jossa on laskua edelliseen vuoteen 0,1 milj. euroa aiheutuen vähentyneistä CIMIC- ja QIP-rahoituksella tehtävistä avustamisprojekteista.

Tuotot ja kulut veroista ja pakollisista maksuista

Perittyjen ja suoritettujen arvonlisäverojen määrään vaikutti vuoden 2013 alusta lukien voimaan tulleet uudet korotetut arvonlisäverokannat.

Vuoteen 2012 verrattuna perityt arvonlisäverot kasvoivat 4,5 milj. euroa eli 24,8 %, joka aiheutuu keskeisesti yhteisöhankintojen arvonlisäverotuottojen kasvusta noin 3,6 milj. eurolla.

Vuoteen 2012 verrattuna suoritetut arvonlisäverot ovat kasvaneet noin 27,1 milj. euroa eli n. 10,0 %, jota selittävät keskeisesti 23,5 milj. eurolla lisääntyneet suoritetut arvonlisäverokulut. Yhteisöhankintojen arvonlisäverokulut kasvoivat vastaavien arvonlisäverotuottojen tavoin edellisestä vuodesta noin 3,6 milj. eurolla.

Vuoden 2013 kulujäämä

Tuotto- ja kululaskelman lopputulos osoittaa 2,85 mrd euron kulujäämää. Kulujäämä nousi vuoteen 2012 verrattuna 76,0 milj. euroa eli noin 2,7 %. Kulujäämän nousua selittää pääosin toiminnan kulujen kasvu, joka aiheutuu keskeisesti aineita, tarvikkeita ja tavaroita koskevien kulujen 34,1 milj. euron ja palvelujen ostojen

15,1 milj. euron sekä henkilöstökulujen 8,1 milj. euron kasvusta.

1.6.4. Tase

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Puolustusvoimien käyttöomaisuudesta 11,56 % muodostuu aineettomista hyödykkeistä (2012 13,17 %), 88,39 % aineellisista hyödykkeistä (2012 86,78 %) ja 0,05 % käyttöomaisuusarvopapereista (2012 0,05 %). Vuodesta 2012 aineettomien hyödykkeiden määrä laski noin 7,1 milj. euroa eli 18,5 %. Aineellisten hyödykkeiden määrä laski noin 13,6 milj. euroa eli 5,4 %.

Käyttöomaisuuden määrä laski vuonna 2013 edellisestä vuodesta 20,7 milj. euroa eli 7,1 %. Laskua selittää keskeisesti koneiden ja laitteiden määrän lasku noin 13,0 milj. eurolla, joka pääosin kohdistuu autoihin ja muiden maakuljetusvälineisiin sekä laivoihin ja muiden vesikuljetusvälineisiin. Lisäksi laskua selittää aineettomiin oikeuksiin kuuluvien ostettujen atk-ohjelmistojen ja liittymismaksujen määrän väheneminen yhteensä noin 6,2 milj. eurolla. Taseen loppusummasta käyttöomaisuuden osuus on noin 25 % (2012 25 %).

Vaihto- ja rahoitusomaisuus

Vaihto-omaisuuden määrä kasvoi edellisestä vuodesta noin 6,6 milj. euroa, joka kohdistui pääosin Merivoimien materiaalilaitokseen. Vaihto-omaisuuden osuus taseen loppusummasta oli 39 % (2012 36 %).

Pitkäaikaiset saamiset olivat noin 0,5 milj. euroa kasvaen edellisestä vuodesta 0,1 milj. eurolla.

Rahoitusomaisuuden suurimman yksittäisen erän muodostavat lyhytaikaisiin saamisiin kuuluvat ennakkomaksut, joiden määrä vuoden 2013 tilinpäätöksessä oli noin 370,2 milj. euroa. Laskua edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 55,4 milj. euroa eli 13,0 %, koska ennakkoja on purettu enemmän kuin uusia ennakoita on maksettu vuoden 2013 aikana. Ennakkomaksut liittyvät pääasiassa maanpuolustuskaluston hankintoihin.

Myyntisaamiset vähenivät 4,4 milj. euroon edellisestä vuodesta. Laskua oli noin 1,6 milj. euroa eli 26,0 %:a. Siirtosaamiset säilyivät lähes edellisen vuoden tasolla aiheutuen joulukuun 2013 kirjanpitoon alun perin kirjatun ja tammikuussa 2014 maksetun suorituksen oikeasta kohdentamisesta vuoden 2014 kirjanpitoon.

Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat pysyivät edellisen vuoden tasolla noin 0,3 milj. eurossa. Libanonin kriisinhallintaoperaation kassan saldo pieneni edellisestä vuodesta noin 0,1 milj. eurolla. Kyseisen kassan täydennystä varten oli vastaavasti sisäisen rahaliikenteen tilillä noin 0,1 milj. euron saldo, joka kirjaantui Libanonin operaation pankkitilille vuoden 2014 puolella.

Pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten sekä rahojen, pankkisaamisten ja muiden rahoitusvarojen osuus taseen loppusummasta oli 36 % (2012 39 %).

Taseen loppusumma 1,08 mrd euroa laski edelliseen vuoteen verrattuna noin 71,3 milj. eurolla.

Oma pääoma

Taseen pääoman siirrot -erään tilinpäätöksessä siirretyt katteet, tyhjennykset, lähetteiden tili ja yhteishankinnoista aiheutuneet menonsiirrot olivat vuonna 2013

yhteismäärältään noin 2,77 mrd euroa. Kun tilikauden kulujäämä oli noin 2,85 mrd euroa, alittavat pääoman siirtoihin menojen maksuista ja tulojen perimisestä kirjatut erät tilikauden tuottojen ja kulujen erotuksen lähes noin 85,8 milj. eurolla. Valtion pääoma tilikauden 2013 lopussa oli 716,8 milj. euroa, jossa vähennystä vuoteen 2012 verrattuna oli edellä mainittu noin 85,8 milj. euroa.

Vieras pääoma

Vuoteen 2012 verrattuna vieraan pääoman määrä kasvoi 14,4 milj. euroa. Ostovelat vähenivät vuonna 2013 edelliseen vuoteen verrattuna 6,9 milj. euroa eli noin 4,9 % aiheutuen osaltaan siitä, että ostolaskuja jouduttiin kirjaamaan edellistä vuotta enemmän siirtovelkoihin.

Edelleen tilitettävät erät lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna noin 2,7 milj. euroa eli 9,5 % aiheutuen palkkojen aputilin saldon kasvusta, joka selittyy suoriteperusteisesti kohdistettujen viimeisten lisäpalkkojen määrän nousulla.

Siirtovelat kokonaisuutena kasvoivat 17,9 milj. euroa eli 11,0 % edellisestä vuodesta. Kasvua selittää keskeisesti lomapalkkavelan nousu 15,5 milj. eurolla 170,1 milj. euroon. Muut siirtovelat kasvoivat edellisestä vuodesta noin 2,3 milj. euroa eli noin 11,0 % aiheutuen osaltaan siitä, että osaa ostolaskuista ei ehditty kirjaamaan ostoreskontraan.

1.7. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Puolustusvoimien johto vastaa siitä, että puolustusvoimissa toteutetaan talouden ja toiminnan laajuuteen sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset sisäisen valvonnan menettelyt, joilla varmistetaan talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden sekä johtamisen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot taloudesta ja toiminnasta.

Hallintoyksiköiden päälliköillä ja keskijohdolla on olennainen merkitys sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteiden jalkauttamisesta toimintaan.

Sisäisessä valvonnassa on noudatettu vuonna 2010 valmistunutta puolustusvoimien sisäisen valvonnan ohjausasiakirjaa, joka antaa perusteet sisäisen valvonnan järjestämisestä tulosyksiköissä. Hallintoyksiköt ovat sisällyttäneet sisäisen valvonnan vaatimuksia omiin toimintakäskyihinsä ja suunnitelmiinsa. Sisäinen tarkastus on arvioinut sisäisen valvonnan riittävyyttä ja asianmukaisuutta suorittamiensa tarkastusten perusteella.

Puolustusvoimien tulosyksiköiden sisäistä valvontaa on toteutettu osana normaaleja toimintaprosesseja. Kohteina ovat olleet mm. materiaalivalvonnan tarkastukset, taloushallinto, määrärahan käytön seuranta, palvelusturvallisuus, anastusaltis materiaali, tietohallintoalan käyttövaltuudet, maksuaikakorttien käytön valvonta, lääkehuoltovalvonta terveysasemilla sekä tietoturva- ja henkilötietosuojaan liittyvä koulutus ja valvonta. Tietoturvariskejä on arvioitu osana kokonaisriskienhallintaa.

Vastuiden selkeys, toiminnan yhtenäisyys ja sisäisen valvonnan toimivuus puolustusvoimauudistuksen eri toimeenpanovaiheissa on ollut korostuneesti esillä. Kokonaisriskienhallinnan normiohjauksen kehittäminen aloitettiin kuluneen vuoden aikana ja työ jatkuu edelleen tavoitteena saattaa uusi normi voimaan 1.1.2015.

Puolustusvoimien lausuma perustuu kaikkien johtotasojen omista lausumista koottuun kokonaistilannekuvaan. Tulosyksiköiden selvityksiin perustuen voidaan arvioida sisäisen valvonnan toteutuneen hyvän hallintotavan mukaisesti. Puolustusvoimien toiminnassa ja taloudessa ei ole vuoden 2013 aikana ollut olennaisia, tavoitteiden saavuttamista vaarantavia puutteita tai virheitä tai säädösten vastaista toimintaa.

1.8. Arviointien tulokset

Vuosina 2012 - 2013 Valtiontalouden tarkastusviraston (VTV) tuloksellisuustarkastus kohdistui sotilaalliseen kriisinhallintaan. Tarkastuskertomus julkaistiin 26.9.2013. VTV:n laillisuustarkastus kohdistui vuonna 2013 valtuuksien budjetointiin, seurantaan ja raportointiin. Tarkastuskertomus julkaistiin 24.9.2013.

Aalto-yliopisto toteutti Maanpuolustuskorkeakoulun opetuksen kehittämisen kokonaisuuden arvioinnin 9.10.2013. Arvioinnissa listattiin hyviä käytäntöjä ja kehittämiskohteita. Arvioinnissa ei annettu yleisarvosanaa, mutta tuloksia voidaan pitää korkeakoulun osalta hyvinä ja järjestelmää perusteiltaan toimivana (MPKK ak AJ24054 / 27.11.2013).

Vuoden 2013 aikana toteutettiin ulkopuolinen laadunarviointi Strategian laitoksella, Taktiikan laitoksella ja Sotahistorian laitoksella. Arviointien tulokset ja kehitystarpeet on jalkautettu kehittämistoimenpiteiksi Maanpuolustuskorkeakoulun parantamissuunnitelmassa vuodelle 2014.

Tykistöprikaatin vuoden 2012 lopulla sertifioidulle ISO 14001 ympäristöjärjestelmällle toteutettiin seuranta-auditointi joulukuussa 2013. Puolustusvoimien teknillisellä tutkimuslaitoksella on ollut voimassa laatu- ja ympäristöjärjestelmän sertifikaatti 31.5.2013 saakka. Sertifikaatin seuranta-auditointeja ei ole suoritettu vuonna 2013.

Hallintoyksiköt ovat toteuttaneet sisäisiä auditointeja ja dokumentoineet esiin tulleet poikkeamat sekä poikkeamien korjaamiseksi asetetut toimenpiteet. Muun muassa Merivoimien materiaalilaitoksen Turun kunnossapitokeskuksessa on vuonna 2013 tehty ISO 9001- ja AQAP 2110 -standardien mukainen sisäinen auditointi ja Jääkäriprikaati toteutti syksyllä 2013 sisäisen auditoinnin koskien vuonna 2012 luotua SFS-FI ISO 14001 -standardin mukaista ympäristöjärjestelmää. Sisäisen auditoinnin tuloksena poikkeamat on dokumentoitu ja dokumentaation perusteella on laadittu parantamissuunnitelma.

Ilmavoimien esikunnan lentoturvallisuusyksikkö suorittaa lentoturvallisuuskatselmointeja lentotoimintaa harjoittaviin yksiköihin. Katselmoinnit ovat luonteeltaan yhteisiä kehittämistilaisuuksia. Keskeinen kehitystyökalu on ennakoivan lentoturvallisuuden ohjelma ja painopistealueet. Kyseistä ohjelmaa katselmoidaan kolme kertaa vuodessa tavoitteisiin pääsemiseksi. Vuonna 2013 katselmointeja tehtiin Karjalan lennostoon, Lapin lennostoon, Ilmasotakouluun ja Utin jääkärirykmenttiin.

Puolustusvoimien ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen vuoden 2013 yhteisenä kehittämiskohteena on ollut puolustusvoimien tilaaman koulutuksen laadun varmistus. Laadun varmistamiseksi Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle kehitettiin yhteistyössä arviointikehikko. Varmistaminen todennetaan auditoimalla osa puolustusvoimien vuodesta 2014 alkaen tilaamaa koulutusta käyttäen arviointikehikkoa valtakunnallisella ja alueellisella kurssitasolla. Kehittämistoimenpiteenä puolustusvoimat tulee arvioimaan arviointikehikon toimivuutta itsearvioitaessa kertausharjoituksia.

Hallintoyksiköt toteuttivat vuonna 2013 edelleen aktiivisesti itsearviointeja, pääosin EFQM-kriteeristöön pohjautuen. Itsearviointien tavoitteena on ollut omaa toimintaa tukevien vahvuuksien sekä toiminnan kehittämistä estävien tai haittaavien parantamiskohteiden todentaminen. Itsearvioinnit ja sisäiset auditoinnit ovat toimineet osaltaan työkaluina prosessien läpikäyntiin ja niiden kehittämiseen.

1.9. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Puolustusvoimissa ei todettu vuonna 2013 merkittäviä talouteen tai omaisuuteen liittyviä väärinkäytöksiä tai väärinkäytösepäilyjä. Yhteensä väärinkäytöksiä tai niiden epäilyjä on havaittu kahdeksan kappaletta ja ne jakautuvat matkakulujen korvauksiin, käteisvaroihin, materiaaliin sekä laskutukseen. Helsingin hovioikeudessa on käsitelty yksi käteisvaroihin kohdentunut väärinkäytös. Muiden tapausten tutkinta on vielä kesken tai mahdollinen laskutusepäselvyys on oikaistu.

Vuonna 2013 tehtiin 36 takaisinperintää koskevaa päätöstä. Näiden päätösten takaisinperintöjen yhteisarvo on 14 002 euroa. Vuoden 2013 takaisinperintää koskeviin päätöksiin liittyviä takaisinperintöjä toteutui raportointijakson aikana seitsemän kappaletta yhteissummaltaan noin 3 400 euroa. Ennen vuotta 2013 lainvoimaisiksi tulleiden takaisinperintäpäätösten takaisinperintöjä toteutui vuonna 2013 neljä kappaletta yhteissummaltaan noin 890 euroa.

Puolustusvoimien talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2013	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	**21 696 929,84**	**24 037 703,82**	**24 037 703,82**	**0,00**	**100 %**
11.04.01 Arvonlisävero	21 696 929,84	24 037 703,82	24 037 703,82	0,00	100 %
12. Sekalaiset tulot	**17 675 483,67**	**7 920 981,92**	**8 706 115,29**	**785 133,37**	**110 %**
12.24.99 Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot	873 275,22	2 249 211,10	2 249 211,10	**0,00**	**100 %**
12.27.20 Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojalt:maksuista (nettob)	18 000,00	18 000,00	18 000,00	**0,00**	**100 %**
12.27.99 Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot	2 117 231,46	1 982 000,00	2 767 133,37	**785 133,37**	**140 %**
12.39.04 Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	14 666 976,99	3 671 770,82	3 671 770,82	**0,00**	**100 %**
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	**10 545,00**	**9 231,00**	**9 231,00**	**0,00**	**100 %**
13.03.01.1 Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot	10 545,00	9 231,00	9 231,00	**0,00**	**100 %**
Tuloarviotilit yhteensä	**39 382 958,51**	**31 967 916,74**	**32 753 050,11**	**785 133,37**	**102 %**

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Talousarvion n määrärahojen käyttö vuonna 2013	Talousarvion n määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2013	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot: Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2013	Käyttö vuonna 2013 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	**36 593 565,58**	**62 626 045,85**	**43 602 348,27**	**0,00**	**43 602 348,27**	**19 023 697,58**		**0,00**	**0,00**	**0,00**
24.01.29 Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	174 883,83	224 045,85	224 045,85		224 045,85	0,00				
24.01.29.1 Ulkoasiainhallinnon arvonlisäveromenot	174 883,83	224 045,85	224 045,85		224 045,85	0,00				
24.10.20 Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (A)	36 418 681,75	62 402 000,00	43 378 302,42		43 378 302,42	19 023 697,58				
24.10.20.01 EU:n taistelujoukkojen koulutus- ja valmiusajan menot (EK)	0,00	50 000,00	4 256,71		4 256,71	45 743,29				
24.10.20.03 Liberian kriisinhallintaoperaation menot (UNMIL-operaatio) (EK)	234 092,53	286 000,00	264 035,36		264 035,36	21 964,64				
24.10.20.04 Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio) (EK)	1 921 430,69	2 318 000,00	2 021 067,08		2 021 067,08	296 932,92				
24.10.20.05 Yhteiset menot (EK)	4 563 180,37	6 191 000,00	5 286 566,62		5 286 566,62	904 433,38				
24.10.20.06 Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (EUFOR/ALTHEA -operaatio) (EK)	886 225,26	991 000,00	945 507,89		945 507,89	45 492,11				
24.10.20.08 SKJA:n menot (ISAF -operaatio), Afganistan (EK)	19 438 659,04	16 436 000,00	16 406 122,90		16 406 122,90	29 877,10				
24.10.20.09 Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin (EK)	10 961,89	16 242 000,00	22 539,85		22 539,85	16 219 460,15				
24.10.20.10. ATALANTA-operaation menot (EK)	447 800,18	2 576 000,00	1 849 728,75		1 849 728,75	726 271,25				
24.10.20.11. EUTM/Somalian koulutusoperaation menot (EK)	566 874,53	600 000,00	565 570,33		565 570,33	34 429,67				
24.10.20.14. Libanonin kriisinhallintaoperaation menot (EK)	8 349 457,26	15 403 000,00	15 166 102,76		15 166 102,76	236 897,24				
24.10.20.15 EUTM/Malin koulutusoperaation menot (EK)	0,00	1 089 000,00	803 116,48		803 116,48	285 883,52				
24.10.20.16 Malin YK-operaation menot (MINUSMA)		220 000,00	43 687,69		43 687,69	176 312,31				
27. Puolustusministeriön hallinnonala	**2 733 307 763,43**	**2 815 706 000,00**	**2 341 477 057,71**	**455 787 091,77**	**2 797 256 064,86**	**18 439 935,14**	**489 376 191,52**	**2 993 113 191,52**	**2 467 174 538,57**	**522 266 882,13**
27.01.21. Puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (S2v)	1 195 000,00	1 195 000,00	968 961,93	226 038,07	1 195 000,00	0,00	818 635,67	2 013 635,67	1 787 597,60	226 038,07
27.01.23. Julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden edistäminen (S3V)	9 699 722,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9 699 722,00	9 699 722,00	9 699 722,00	0,00
27.01.29 Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	285 531 016,24	311 959 000,00	293 519 064,86		293 519 064,86	18 439 935,14				
27.10.01 Puolustusvoimien toimintamenot (nettob) (S2V)	1 734 494 000,00	1 784 193 000,00	1 661 321 025,60	122 871 974,40	1 784 193 000,00	0,00	98 279 180,51	1 882 472 180,51	1 759 600 206,11	122 871 974,40
27.10.01.1. Kiinteistömenot (KPY)	247 160 000,00	242 000 000,00	229 251 982,32	12 748 017,68	242 000 000,00	0,00	12 441 445,80	254 441 445,80	241 693 428,12	12 748 017,68
27.10.01.2. Puolustusvoimain toiminnallisista tarpeista aiheutuvien palvelussuhdeasuntojen vuokraosuuksien maksaminen (EK) (enintään)	3 200 000,00	4 000 000,00	3 426 625,98	573 374,02	4 000 000,00	0,00	574 743,65	4 574 743,65	4 001 369,63	573 374,02

27.10.01.3. Sotainvalideille ja sotaveteraaneille, maanpuolustustyölle, partiolaistoimintaan sekä merkittäville urheilutapahtumille suoritettavien liiketaloudellisin perustein hinnoitellun maksullisen toiminnan hintojen alentamiseen (EK) (enintään)	272 000,00	200 000,00	48 986,26	151 013,74	200 000,00	0,00	63 993,34	263 993,34	112 979,60	151 013,74
27.10.01.5 Varusmiesten päivärahojen korottamisesta aiheutuviin menoihin (EK) (enintään)		2 000 000,00	1 882 538,75	117 461,25	2 000 000,00	0,00		2 000 000,00	1 882 538,75	117 461,25
27.10.01.6.03. KASI-järjestelmän huolto- ja ylläpito - tilausvaltuus (KPY)	1 973 000,00	1 974 000,00	1 974 000,00	0,00	1 974 000,00	0,00	0,00	1 974 000,00	1 974 000,00	0,00
27.10.01.6.08. NH-90 koulutuspalvelut - tilausvaltuus (KPY)	1 750 000,00	2 000 000,00	1 109 563,88	890 436,12	2 000 000,00	0,00	421 880,56	2 421 880,56	1 531 444,44	890 436,12
27.10.01.6.13. Sodankylän vaatetuskorjaamon palveluhankinta - tilausvaltuus (KPY)	1 392 000,00	1 392 000,00	1 392 000,00	0,00	1 392 000,00	0,00	0,00	1 392 000,00	1 392 000,00	0,00
27.10.01.6.15. Maavoimien materiaalin kunnossapitopalvelut - tilausvaltuus (KPY)	62 772 000,00	61 628 000,00	60 574 987,03	1 053 012,97	61 628 000,00	0,00	1 046 226,34	62 674 226,34	61 621 213,37	1 053 012,97
27.10.01.6.16. Vuoden 2009 toimintamenojen tilausvaltuus (KPY)	4 000 000,00	4 000 000,00	2 536 284,54	1 463 715,46	4 000 000,00	0,00	1 283 024,28	5 283 024,28	3 819 308,82	1 463 715,46
27.10.01.6.17. Huoltorykmenttien kenttähuoltojoukkojen varustaminen (HR) - tilausvaltuus (EK)	2 100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14 242,40	14 242,40	14 242,40	0,00
27.10.01.6.19. ITO 2005 ja 2005M huolto - tilausvaltuus (KPY)	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	0,00	3 000 000,00	0,00	0,00	3 000 000,00	3 000 000,00	0,00
27.10.01.6.21. Helikopteripataljoonan suorituskyvyn ylläpito ja kehittäminen (HESKY) - tilausvaltuus (KPY)	1 140 000,00	550 000,00	238 927,83	311 072,17	550 000,00	0,00	377 781,61	927 781,61	616 709,44	311 072,17
27.10.01.6.22 Kehittämisohjelmien hankinnat 2009 (KEHO 2009) -tilausvaltuus (EK)	582 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	83 661,23	83 661,23	83 661,23	0,00
27.10.01.6.24. Vuoden 2010 toimintamenojen tilausvaltuus (EK)	21 099 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8 579 560,85	8 579 560,85	8 579 560,85	0,00
27.10.01.6.25. Taistelijan varustus 2010 - tilausvaltuus (EK)	6 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27.10.01.6.26. Peruslentokoulutus VN-kalustolla - tilausvaltuus (KPY)	4 581 000,00	4 581 000,00	4 580 767,28	232,72	4 581 000,00	0,00	116,36	4 581 116,36	4 580 883,64	232,72
27.10.01.6.27. Ilmatorjuntajärjestelmä 90 MOD Crotale NG:n huolto- ja ylläpitosopimus (ITO90MOD huolto) - tilausvaltuus (KPY)	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	0,00	3 000 000,00	0,00	308 351,80	3 308 351,80	3 308 351,80	0,00
27.10.01.6.28 Vuoden 2011 toimintamenojen tilausvaltuus (KPY)	46 906 000,00	11 742 000,00	6 540 692,97	5 201 307,03	11 742 000,00	0,00	18 055 231,24	29 797 231,24	24 595 924,21	5 201 307,03
27.10.01.6.29 Käyttöajoneuvojen hankintojen täydentäminen - tilausvaltuus (KPY)	5 500 000,00	2 770 000,00	2 328 479,74	441 520,26	2 770 000,00	0,00	617 359,60	3 387 359,60	2 945 839,34	441 520,26
27.10.01.6.30 Vuoden 2012 toimintamenojen tilausvaltuus (KPY)	3 600 000,00	45 138 000,00	32 980 191,78	12 157 808,22	45 138 000,00	0,00	3 410 609,79	48 548 609,79	36 390 801,57	12 157 808,22
27.10.01.6.31 Ilmatorjuntajärjestelmien huolto- ja ylläpito - tilausvaltuus (KPY)	3 800 000,00	5 300 000,00	890 343,21	4 409 656,79	5 300 000,00	0,00	3 102 577,80	8 402 577,80	3 992 921,01	4 409 656,79
27.10.01.6.32. Vuoden 2013 toimintamenojen tilausvaltuus (KPY)		7 823 000,00	3 821 841,45	4 001 158,55	7 823 000,00	0,00		7 823 000,00	3 821 841,45	4 001 158,55
27.10.01.6.33. Puolustusvoimien logistiikka 2013 (PVLOG 2013) -tilausvaltuus (KPY)		10 300 000,00	8 255 145,69	2 044 854,31	10 300 000,00	0,00		10 300 000,00	8 255 145,69	2 044 854,31
27.10.01.9. Muut toimintamenot (KPY)	1 310 667 000,00	1 370 795 000,00	1 293 487 666,89	77 307 333,11	1 370 795 000,00	0,00	47 898 373,86	1 418 693 373,86	1 341 386 040,75	77 307 333,11
27.10.18 Puolustusmateriaalihankinnat (S3V)	641 996 025,19	656 871 000,00	364 035 723,51	292 835 276,49	656 871 000,00	0,00	347 413 090,16	1 004 284 090,16	641 364 463,89	359 247 855,45
27.10.18.1.01. Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen (PVKEH 2009) - tilausvaltuus (KPY)	175 327 000,00	175 833 000,00	131 189 175,12	44 643 824,88	175 833 000,00	0,00	72 297 143,41	248 130 143,41	197 920 357,49	49 515 227,88
27.10.18.1.02. Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen (PVKEH 2010) - tilausvaltuus (KPY)	119 788 000,00	92 049 000,00	57 903 921,98	34 145 078,02	92 049 000,00	0,00	38 325 129,04	130 374 129,04	87 636 490,41	40 512 275,30
27.10.18.1.03. Tekninen tutkimus, tuotekehitys ja hankevalmistelu 2010 (TTK-PROTO 2010) - tilausvaltuus (KPY)	19 700 000,00	1 650 000,00	75 074,93	1 574 925,07	1 650 000,00	0,00	10 998 657,75	12 648 657,75	8 938 793,42	3 709 864,33
27.10.18.1.04. Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen (PVKEH 2011) - tilausvaltuus (KPY)	57 724 000,00	28 178 000,00	12 305 681,01	15 872 318,99	28 178 000,00	0,00	19 809 158,46	47 987 158,46	28 427 251,27	19 559 907,19
27.10.18.1.05 Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen (PVKEH 2012) - tilausvaltuus (KPY)	74 200 000,00	55 346 000,00	19 806 046,62	35 539 953,38	55 346 000,00	0,00	58 047 745,80	113 393 745,80	52 916 882,61	60 476 863,19
27.10.18.1.06 Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen (PVKEH 2013) - tilausvaltuus (KPY)		82 116 000,00	39 228 514,19	42 887 485,81	82 116 000,00	0,00		82 116 000,00	39 228 514,19	42 887 485,81
27.10.18.1.07. Valmiusyhtymien varustaminen (VYV1) - tilausvaltuus (KPY)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11 191 688,15	11 191 688,15	11 191 688,15	0,00

	27.10.18.1.08 Tekninen tutkimus, tuotekehitys ja hankintavalmistelu 2013 (TTK-PROTO 2013) - tilausvaltuus (KPY)		7 450 000,00	3 721 800,18	3 728 199,82	7 450 000,00	0,00		7 450 000,00	3 721 800,18	3 728 199,82
	27.10.18.1.14. Helikopterien huolto- ja tukeutumisjärjestelmien kehittäminen (HTH) - tilausvaltuus (KPY)	2 133 000,00	3 227 000,00	962 784,90	2 264 215,10	3 227 000,00	0,00	6 051 651,23	9 278 651,23	6 647 626,08	2 631 025,15
	27.10.18.1.17. Valmiusyhtymien varustamisen täydentäminen (VYV 2) - tilausvaltuus (KPY)	9 331 000,00	26 950 000,00	13 712 885,82	13 237 114,18	26 950 000,00	0,00	981 143,81	27 931 143,81	14 639 796,95	13 291 346,86
	27.10.18.1.24. Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen (PVKEH 2006) - tilausvaltuus (KPY)	0,00	69 300 000,00	28 236 600,59	41 063 399,41	69 300 000,00	0,00	6 424 008,59	75 724 008,59	34 660 609,18	41 063 399,41
	27.10.18.1.25. Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen (PVKEH 2007) - tilausvaltuus (KPY)	32 771 000,00	96 000,00	96 000,00	0,00	96 000,00	0,00	19 777 306,00	19 873 306,00	19 873 306,00	0,00
	27.10.18.1.27. Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen (PVKEH 2008) - tilausvaltuus (KPY)	9 040 000,00	7 610 000,00	7 610 000,00	0,00	7 610 000,00	0,00	1 952 572,04	9 562 572,04	9 562 572,04	0,00
	27.10.18.1.28. Pääkaupunkiseudun ilmapuolustuksen suorituskyvyn tehostaminen (PKILPU 2008) - tilausvaltuus (KPY)	17 518 000,00	3 370 000,00	3 321 639,20	48 360,80	3 370 000,00	0,00	9 588 513,52	12 958 513,52	12 910 152,72	48 360,80
	27.10.18.1.29. Strateginen ilmakuljetuskyky (SAC) (EK)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	751 849,45	751 849,45	0,00	0,00
	27.10.18.1.40. Indeksien ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuvat menot (KPY)	36 000 000,00	44 857 000,00	24 832 168,34	20 024 831,66	44 857 000,00	0,00	15 865 013,41	60 722 013,41	38 040 780,43	22 681 232,98
	27.10.18.2 Muut puolustusmateriaalihankinnat (EK) (enintään)	88 464 025,19	58 839 000,00	21 033 430,63	37 805 569,37	58 839 000,00	0,00	75 351 509,50	134 190 509,50	75 047 842,77	59 142 666,73
27.10.19 Hawk Mk 66 -koneiden hankinta (S3V)		7 700 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 476 285,15	5 476 285,15	5 409 073,75	67 211,40
	27.10.19. Hawk Mk 66-koneiden hankinta	7 700 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 476 285,15	5 476 285,15	5 409 073,75	67 211,40
27.30.20 Sotilaallisen kriisinhallin kalusto- ja hallintomenot (S2v)		52 692 000,00	61 478 000,00	21 624 197,19	39 853 802,81	61 478 000,00	0,00	27 689 278,03	89 167 278,03	49 313 475,22	39 853 802,81
	27.30.20.01 Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio) (EK)	718 000,00	1 527 000,00	403 590,61	1 123 409,39	1 527 000,00	0,00	388 498,73	1 915 498,73	792 089,34	1 123 409,39
	27.30.20.02. Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (EUFOR/ALTHEA-operaatio) (EK)	210 000,00	264 000,00	95 896,48	168 103,52	264 000,00	0,00	107 059,56	371 059,56	202 956,04	168 103,52
	27.30.20.03. Sotilastarkkailijatoiminnan menot (EK)	2 334 000,00	3 685 000,00	2 248 895,48	1 436 104,52	3 685 000,00	0,00	285 830,10	3 970 830,10	2 534 725,58	1 436 104,52
	27.30.20.04. SKJA:n menot (ISAF-operaatio), Afganistan (EK)	7 208 000,00	13 192 000,00	3 732 596,66	9 459 403,34	13 192 000,00	0,00	4 544 918,12	17 736 918,12	8 277 514,78	9 459 403,34
	27.30.20.06. Liberian kriisinhallintaoperaation menot (UNMIL-operaatio) (EK)	40 000,00	56 000,00	41 065,71	14 934,29	56 000,00	0,00	7 903,94	63 903,94	48 969,65	14 934,29
	27.30.20.07. Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot (EK)	5 230 000,00	4 963 000,00	3 991 543,99	971 456,01	4 963 000,00	0,00	1 535 543,00	6 498 543,00	5 527 086,99	971 456,01
	27.30.20.08. Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma (EK)	15 000 000,00	13 421 000,00	6 417 653,71	7 003 346,29	13 421 000,00	0,00	8 934 349,27	22 355 349,27	15 352 002,98	7 003 346,29
	27.30.20.11. EUTM/Somalian koulutusoperaation menot (EK)	108 000,00	195 000,00	183 500,65	11 499,35	195 000,00	0,00	16 872,50	211 872,50	200 373,15	11 499,35
	27.30.20.13. Atalanta-operaation menot (EK)	350 000,00	3 668 000,00	1 680 297,29	1 987 702,71	3 668 000,00	0,00	220 851,20	3 888 851,20	1 901 148,49	1 987 702,71
	27.30.20.15 Libanonin kriisinhallintaoperaation menot (EK)	13 100 000,00	7 520 000,00	2 147 323,22	5 372 676,78	7 520 000,00	0,00	11 647 451,61	19 167 451,61	13 794 774,83	5 372 676,78
	27.30.20.16 EUTM/Malin koulutusoperaation menot (EK)		585 000,00	412 125,87	172 874,13	585 000,00	0,00		585 000,00	412 125,87	172 874,13
	27.30.20.17 Malin YK-operaation menot (MINUSMA)		77 000,00	35 836,96	41 163,04	77 000,00	0,00		77 000,00	35 836,96	41 163,04
	27.30.20.20. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansainvälisestä helikopterirahastosta aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin (EK)	8 394 000,00	12 325 000,00	233 870,56	12 091 129,44	12 325 000,00	0,00	0,00	12 325 000,00	233 870,56	12 091 129,44
27.30.95 Kurssivaihtelut (nettob) (A)		0,00	10 000,00	8 084,62		0,00	0,00				
32. Työministeriön hallinnonala		**744 262,72**	**826 361,53**	**826 361,53**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
32.30.51. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (S2v)		744 262,72	826 361,53	826 361,53	0,00	0,00					
	32.30.51.2.1. Palkkaukset	744 262,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	32.30.51.07.1. Palkkaukset (KPY)		826 361,53	826 361,53	0,00	826 361,53	0,00	0,00	826 361,53	826 361,53	0,00
Määrärahatilit yhteensä		**2 770 645 591,73**	**2 879 158 407,38**	**2 385 905 767,51**	**455 787 091,77**	**2 840 858 413,13**	**19 023 738,58**	**489 376 191,52**	**2 993 113 191,52**	**2 467 174 538,57**	**522 266 882,13**

Puolustusvoimien talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) [1]								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy [2]	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö [3]	Vuoden n valtuudet: Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa 2014 TA:ssa	Talousarvio-menot 2013	Määräraha-tarve 2014	Määräraha-tarve 2015	Määräraha-tarve 2016	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
27.10.01 Puolustusvoimien toimintamenot	**479 776**	**188 826**	**62 085**	**250 911**	**151 599**	**99 312**	**99 312**	**170 524**	**168 121**	**87 287**	**84 319**	**12 884**	**523 134**
Aikaisempien vuosien valtuudet	479 776							148 754	98 135	59 659	58 575	10 419	375 542
Vuonna 2013 käytettävissä olleet valtuudet		188 826	62 085	250 911	151 599	99 312	99 312	21 770	69 986	27 628	25 744	2 465	147 592
...													
27.10.18 Puolustusmateriaalihankinnat	**3 494 217**	**549 546**	**253 023**	**802 569**	**427 359**	**375 210**	**388 560**	**528 276**	**520 748**	**229 084**	**211 616**	**55 796**	**1 545 520**
Aikaisempien vuosien valtuudet	3 494 217							479 250	382 712	121 958	102 075	28 900	1 114 895
Vuonna 2013 käytettävissä olleet valtuudet		549 546	253 023	802 569	427 359	375 210	388 560	49 026	138 036	107 126	109 541	26 896	430 625
...													
27.10.19 Hawk Mk 66 -koneiden hankinta	**19 391**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**5 409**	**67**	**0**	**0**	**0**	**5 543**
Aikaisempien vuosien valtuudet	19 391							5 476	67	0	0	0	5 543
Vuonna 2013 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Momentti	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	0							0	0	0	0	0	0
- korkotuki- tms. valtuudet [4]	0							0	0	0	0	0	0
- talonrakennushankevaltuudet [5]	0							0	0	0	0	0	0
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet, josta		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- korkotuki- tms. valtuudet [4]		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- talonrakennushankevaltuudet [5]		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	**3 993 384**	**738 372**	**315 109**	**1 053 481**	**578 958**	**474 523**	**487 872**	**704 209**	**688 936**	**316 370**	**295 935**	**68 680**	**2 074 196**
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	0							0	0	0	0	0	0
- korkotuki- tms. valtuudet [4]	0							0	0	0	0	0	0
- talonrakennushankevaltuudet [5]	0							0	0	0	0	0	0
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet, josta		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- korkotuki- tms. valtuudet [4]		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- talonrakennushankevaltuudet [5]		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

[1] Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

[2] Myös pääluokan tai luvun päätösosassa myönnetyt valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00.".

[3] Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevina varainhoitovuosina.

[4] Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltyjä valtuuksia.

[5] Talousarviolain 10 §:n 2 momentissa säädetyn laajuus- tai kustannusarvion perusteella myönnetyt valtuudet. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää talonrakennushankevaltuuksia.

PUOLUSTUSVOIMIEN TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2013 - 31.12.2013		1.1.2012 - 31.12.2012	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	3 410 146,83		3 628 527,99	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	24 023 584,36		23 067 476,93	
Muut toiminnan tuotot	16 298 252,86	43 731 984,05	13 965 970,16	40 661 975,08
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	296 737 380,04		274 641 117,27	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-6 638 085,16		-18 616 392,98	
Henkilöstökulut	929 936 553,32		921 866 991,59	
Vuokrat	167 467 492,62		163 164 635,23	
Palvelujen ostot	597 879 831,86		582 749 065,58	
Muut kulut	589 826 263,95		606 972 638,90	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-3 132 625,37		-2 054 838,36	
Poistot	49 099 629,93		44 146 309,24	
Sisäiset kulut	328 872,12	-2 621 505 313,31	548 051,59	-2 573 417 578,06
JÄÄMÄ I		-2 577 773 329,26		-2 532 755 602,98
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	24 151,69		-1 132 284,66	
Rahoituskulut	399 167,92	423 319,61	141 947,39	-990 337,27
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	-2 565 861,64		-9 258 304,38	
Satunnaiset kulut	-499 376,73	-2 066 484,91	-161 951,07	-9 096 353,31
JÄÄMÄ II		-2 576 130 163,96		-2 522 668 912,40
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	334 985,66		402 038,31	
Siirrot talousarvion ulkopuolella oleville valtion rahastoille	0,00	-334 985,66	0,00	-402 038,31
JÄÄMÄ III		-2 576 465 149,62		-2 523 070 950,71
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	22 788 068,43		18 261 586,41	
Suoritetut arvonlisäverot	-298 880 165,68	-276 092 097,25	-271 734 074,73	-253 472 488,32
TILIKAUDEN KULUJÄÄMÄ		2 852 557 246,87		2 776 543 439,03

PUOLUSTUSVOIMIEN TASE

	31.12.2013		31.12.2012	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Tutkimus- ja kehittämismenot	60 573,40		123 538,93	
Aineettomat oikeudet	29 196 082,46		35 406 359,84	
Muut pitkävaikutteiset menot	1 891 680,85		1 917 643,94	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	60 000,00	31 208 336,71	846 292,31	38 293 835,02
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennukset	1 150 506,07		1 218 429,65	
Rakennelmat	14 675 111,26		15 609 936,70	
Rakenteet	945 086,46		900 476,10	
Koneet ja laitteet	215 596 504,67		228 619 175,77	
Kalusteet	513 719,82		760 539,59	
Muut aineelliset hyödykkeet	268 493,53		286 628,48	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 484 828,87	238 634 250,68	4 832 343,63	252 227 529,92
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	124 761,69	124 761,69	134 751,96	134 751,96
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET YHTEENSÄ		269 967 349,08		290 656 116,90
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Aineet ja tarvikkeet	417 680 480,20	417 680 480,20	411 042 395,04	411 042 395,04
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	445 834,48	445 834,48	353 689,06	353 689,06
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	4 431 794,97		5 985 218,46	
Siirtosaamiset	15 958 253,15		16 805 367,77	
Muut lyhytaikaiset saamiset	950 151,58		489 273,23	
Ennakkomaksut	370 147 400,87	391 487 600,57	425 572 865,67	448 852 725,13
RAHOITUSOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT LYHYTAIKAISET SIJOITUKSET				
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	169 765,54		335 648,51	
Tiliviraston menotilit	4 599,19		9,00	
Muut pankkitilit	7 218,70		10 321,17	
Sisäisen rahaliikkeen tilit	125 109,47	306 692,90	0,00	345 978,68
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		809 920 608,15		860 594 787,91
VASTAAVAA YHTEENSÄ		1 079 887 957,23		1 151 250 904,81

	31.12.2013		31.12.2012	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	81 387 757,35		81 387 757,35	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	721 107 809,84		708 227 189,48	
Pääoman siirrot	2 766 808 505,73		2 789 424 059,39	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-2 852 557 246,87	716 746 826,05	-2 776 543 439,03	802 495 567,19
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	0,00		0,00	
Ostovelat	133 356 336,34		140 230 366,94	
Kirjanpitoyksikköjen väliset tilitykset	18 035 297,92		17 160 375,07	
Edelleen tilitettävät erät	30 878 111,08		28 206 085,07	
Siirtovelat	180 402 987,39		162 551 257,31	
Muut lyhytaikaiset velat	468 398,45	363 141 131,18	607 253,23	348 755 337,62
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		363 141 131,18		348 755 337,62
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		1 079 887 957,23		1 151 250 904,81

Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Vuoden 2013 valtion talousarvion tilijaotteluun oli momenttien 27.10.01. "Puolustusvoimien toimintamenot (nettob) (S 2 v)" ja 27.10.18. "Puolustusmateriaalihankinnat (S 3 v)" joidenkin lisäjaottelujen nimen perään merkitty (KPY). Tällaisten lisäjaottelujen euromäärää voi kirjanpitoyksikkö muuttaa itse tekemällään talousarvion tilijaottelun muutospäätöksellä edellyttäen, että tämä tapahtuu kyseisen momentin kokonaismäärärahan puitteissa.

Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Puolustusvoimat - kirjanpitoyksikössä on käytäntönä, että valuuttamääräiset liiketapahtumat merkitään kirjanpitoon Suomen rahaksi muutettuina pääsääntöisesti tapahtumapäivän mukaiseen kurssiin. Jos kurssissa on tapahtunut muutos tapahtumapäivän ja maksupäivän välisenä aikana, realisoitunut kurssiero käsitellään maksun yhteydessä menon tai tulon oikaisueränä maksuun perustuen.

Alla olevassa taulukossa on esitetty ostovelkojen osalta erot, jotka syntyvät edellä mainitun käytännön ja sen välillä, jos arvostuksessa käytettäisiin vuoden viimeisen päivän mukaista kurssia.

Summa tapahtuma-valuuttana		Summa yritys-valuuttana [1]		Kurssi 31.12.2013	Arvostusero [2,3]	
- 8.005,34	CAD	- 6.132,64	EUR	1,47640	-710,44	EUR
- 257.652,05	CHF	- 209.459,55	EUR	1,22590	-714,24	EUR
- 41.027,15	DKK	- 5.499,34	EUR	7,46030	-0,06	EUR
- 777.624,25	GBP	- 933.737,81	EUR	0,83640	4.010,11	EUR
- 17.152.764,00	NOK	- 2.038.169,06	EUR	8,42550	2.353,50	EUR
- 1.881.775,00	SEK	- 211.506,47	EUR	8,92830	741,27	EUR
- 6.615.181,53	USD	- 4.826.477,98	EUR	1,37830	26.955,68	EUR
				Yhteensä	**32.635,82**	**EUR**

[1] Arvostus tapahtumapäivän mukaiseen kurssiin
[2] Tapahtumapäivän ja vuoden viimeisen päivän kurssien mukaisten arvostusten välinen erotus
[3] Negatiivinen etumerkki tarkoittaa sitä, että velan määrä tilinpäätöksessä tulisi olla yritysvaluuttana suurempi

Tilinpäätöksessä ei ole avoinna muita kuin Suomen rahan määräisiä myyntisaatavia.

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja –menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen

Vaihto-omaisuuden arvostamisessa noudatettiin edelleen erillistä arvostussuunnitelmaa.

Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa

Puolustusvoimat siirtyi noudattamaan vuonna 2013 momentin 27.30.20 "Sotilaallisen kriisinhallin kalusto- ja hallintomenot (S 2 v)" lisäjaottelun 27.30.20.08. "Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma (EK)" kirjauksissa suoriteperustetta maksuperusteen sijaan.

Taseeseen palkkojen aputilille jäi maksettuja palkkoja koskeva epäselvä alle 0,1 milj. euron saldo, joka on noin puolet edellisen tilinpäätöksen tilanteesta. Erän selvittäminen ja kohdistaminen lopullisille kirjanpidon tileille tapahtuu vuoden 2014 aikana.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2013	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
12.27.20 Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojaltimaksuista (nettob) *					
Bruttotulot	9 153 269,99	4 418 000,00	8 407 035,69	3 989 035,69	190 %
Bruttomenot	9 135 269,99	4 400 000,00	8 389 035,69	3 989 035,69	191 %
Nettotulot	**18 000,00**	**18 000,00**	**18 000,00**	**0,00**	**100 %**

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2013 määrärahojen käyttö vuonna 2013	Talousarvion 2013 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2013	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot: Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2013	Käyttö vuonna 2013 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
27.10.01 Puolustusvoimien toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)										
Bruttomenot	1 764 225 203,61	1 798 912 000,00	1 692 847 607,72		1 815 719 582,12				1 791 126 788,23	
Bruttotulot	29 731 203,61	14 719 000,00	31 526 582,12		31 526 582,12				31 526 582,12	
Nettomenot	**1 734 494 000,00**	**1 784 193 000,00**	**1 661 321 025,60**	**122 871 974,40**	**1 784 193 000,00**	**0,00**	**98 279 180,51**	**1 882 472 180,51**	**1 759 600 206,11**	**122 871 974,40**
27.01.29. Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)										
Bruttomenot		311 959 000	293 519 064,86		293 519 064,86					
Bruttotulot										
Nettomenot	**285 531 016,24**	**311 959 000**	**293 519 064,86**		**293 519 064,86**	**18 439 935,14**				
27.30.95 Kurssivaihtelut (nettob) (arviomääräraha)										
Bruttomenot	0,00	10 000,00	0,00		0,00	10 000,00				
Bruttotulot	0,00	0,00	8 084,62		8 084,62	-8 084,62				
Nettomenot	**0,00**	**10 000,00**	**-8 084,62**		**-8 084,62**	**1 915,38**				

* Vuoden 2012 tilinpäätöstiedoissa oli virheelliset luvut.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2013 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 3 kohdan mukaisia arviomäärärahojen ylityksiä.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.		Peruutettu Tilijaottelu	Yhteensä
27. Puolustusministeriön hallinnonala			
Vuosi 2011			**1 446 407,49**
	Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen		
27.10.18.1.01	(PVKEH 2009)	694 558,04	
27.10.18.1.29	Strateginen ilmakuljetuskyky (SAC)	751 849,45	
Vuosi 2012			**2 225 363,33**
	Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen		
27.10.18.1.02	(PVKEH 2010)	2 225 363,33	
Pääluokat yhteensä			
Vuosi 2011			1 446 407,49
Vuosi 2012			2 225 363,33

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2013	2012
Henkilöstökulut	**744 031 193,03**	**734 024 219,58**
Palkat ja palkkiot	732 040 101,03	712 768 849,61
Tulosperusteiset erät	31 043,97	41 991,27
Lomapalkkavelan muutos	11 960 048,03	21 213 378,70
Henkilösivukulut	**185 905 360,29**	**187 842 772,01**
Eläkekulut	163 475 725,59	167 907 572,42
Muut henkilösivukulut	22 429 634,70	19 935 199,59
Yhteensä	**929 936 553,32**	**921 866 991,59**
Johdon palkat ja palkkiot, josta	2 776 615,01	4 517 477,31
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	13 313,50	19 025,50
Johto	3 759,64	5 989,60
Muu henkilöstö	9 553,86	13 035,90

Palkat ja palkkiot sisältävät palkkioita 3.585.744,07 euroa (2.574.754,27 euroa). Lisäksi palkat ja palkkiot sisältävät reserviläisille maksettuja palkkoja 1.381.400,80 euroa (1.191.228,55 euroa), asevelvollisille maksettuja päivärahoja 38.526.951,78 euroa (38.903.289,32 euroa) sekä kriisinhallintahenkilöstölle maksettuja päivärahoja 10.444.677,82 euroa (9.483.961,73 euroa).

Omaisuusryhmä	Poisto-menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto % 1)	Jäännösarvo € tai %
11. Aineettomat hyödykkeet				
Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	5	20	0
Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	5	20	0
Ostetut atk-ohjelmistot	Tasapoisto	5	20	0
Patenttioikeudet	Tasapoisto	10	10	0
Tekijänoikeudet	Tasapoisto	10	10	0
Liittymismaksut	Tasapoisto	10	10	0
Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	10	10	0
Itsevalmistetut atk-ohjelmat	Tasapoisto	5	20	0
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	5	20	0
Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	-	-	-	-
12. Aineelliset hyödykkeet				
Rakennukset	Tasapoisto	20	5	0
Rakennelmat	Tasapoisto	10	10	0
Muut rakenteet	Tasapoisto	10	10	0
Autot ja muut maakuljetusvälineet	Tasapoisto	5	20	0
Laivat ja muut vesikuljetusvälineet				
Alukset ja raskaat vesikuljetusvälineet	Tasapoisto	15	6,7	0
Pienveneet ja kevyet vesikuljetusvälineet	Tasapoisto	5	20	0
Lentokoneet ja muut ilmakuljetusvälineet	Tasapoisto	20	5	0
Raskaat työkoneet (Käyttöaika yli 10 vuotta)	Tasapoisto	15	6,7	0
Kevyet työkoneet (Käyttöaika alle 10 vuotta)	Tasapoisto	10	10	0
Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	Tasapoisto	3	33,3	0
Toimistokoneet ja -laitteet	Tasapoisto	5	20	0
Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	Tasapoisto	5	20	0
Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0
Laboratoriolaitteet ja -kalusteet	Tasapoisto	10	10	0
Muut tutkimuslaitteet				
Mittalaitteet	Tasapoisto	5	20	0
Muut tutkimuslaitteet	Tasapoisto	10	10	0
Muut koneet ja laitteet				
Simulaattorit	Tasapoisto	20	5	0
Lennonvarmistuslaitteet	Tasapoisto	15	6,7	0
Muut koneet ja laitteet (Käyttöaika yli 5 vuotta)	Tasapoisto	10	10	0
Muut koneet ja laitteet (Käyttöaika alle 5 vuotta)	Tasapoisto	5	20	0
Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	Tasapoisto	10	10	0
Muut kalusteet	Tasapoisto	10	10	0
Taide-esineet	-	-	-	-
Muut aineelliset hyödykkeet	Tasapoisto	10	10	0
Keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat	-	-	-	-
13. Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Osuudet	-	-	-	-
Osakkeet	-	-	-	-

Hankinnasta aiheutuva meno kirjataan hankintatilikauden kuluksi, mikäli kyseessä on lyhytvaikutteinen hankinta. Mikäli kyseessä on pitkävaikutteinen tuotannontekijä, niin sen hankintameno on valtion talousarviosta annetun asetuksen 66 g §:n mukaan aktivoitava luonteensa mukaisesti. Poistomenettelyssä noudatetaan Puolustusvoimissa seuraavia sääntöjä 1. Poistomenettelyn alarajana on yhden vuoden taloudellinen pitoaika. Tätä lyhyempivaikutteisemmat tuotannontekijät kirjataan kokonaisuudessaan hankintatilikauden kuluksi. 2. Poistomenettelyn alarajana on 10.000 euron arvonlisäveroton hankintameno. Tätä alhaisemmat tuotannontekijöiden hankintamenot kirjataan kokonaisuudessa hankintatilikauden kuluksi.

Taide-esineiden osalta noudatetaan 10.000 euron aktivointirajaa. Tätä alhaisemmat taide-esineiden hankintamenot kirjataan kokonaisuudessa hankintatilikauden kuluksi. Osakkeiden ja osuuksien osalta ei noudateta 10.000 euron aktivointirajaa, vaan kaikki osakkeet ja osuudet aktivoidaan taseeseen riippumatta niiden hankintamenosta. Käyttöomaisuuden perusparannusmenoina käsitellään sellaiset menot, jotka lisäävät olennaisesti hyödykkeen tuotantokykyä. Tällaiset perusparannusmenot merkitään käyttöomaisuuden alkuperäisen hankintamenon lisäykseksi. Sellaiset perusparannusmenot, joilla ei lisätä käyttöomaisuuden tuotantokykyä kirjataan korjaus- ja kunnossapitomenoina suoraan hankintatilikauden kuluiksi.

Käyttöomaisuuskohde pidetään käyttöomaisuuskirjanpidossa niin kauan kuin sen vaikutusaika jatkuu, vaikka sen koko hankintameno olisi jo kirjattu poistoina kuluksi. Omaisuuden ilmaisluovutuksen tai tuhoutumisen yhteydessä mahdollinen jäljellä oleva menojäännös poistetaan kokonaan. Myynnin yhteydessä tehdään viimeinen poisto omaisuuden viimeiseltä käyttökuukaudelta, jonka jälkeen jäljelle jäävä menojäännös kirjataan myyntivoittojen tai tappioiden tilin oikaisuksi.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet					Yhteensä
	110. Perustamis- ja järjestelymenot	111. Tutkimus- ja kehittämismenot	112. Aineettomat oikeudet	114. Muut pitkävaikutteiset menot	119. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2013	0,00	639 873,02	65 750 764,77	14 474 642,32	846 292,31	81 711 572,42
Lisäykset	0,00	0,00	732 665,73	786 292,31	0,00	1 518 958,04
Vähennykset	0,00	12 405,54	840 709,19	91 340,03	786 292,31	1 730 747,07
Hankintameno 31.12.2013	0,00	627 467,48	65 642 721,31	15 169 594,60	60 000,00	81 499 783,39
Kertyneet poistot 1.1.2013	0,00	516 334,09	30 344 404,93	12 556 998,38	0,00	43 417 737,40
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	12 405,54	840 709,19	91 340,03	0,00	944 454,76
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	62 965,53	6 942 943,11	812 255,40	0,00	7 818 164,04
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poist	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2013	0,00	566 894,08	36 446 638,85	13 277 913,75	0,00	50 291 446,68
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	**0,00**	**60 573,40**	**29 196 082,46**	**1 891 680,85**	**60 000,00**	**31 208 336,71**

	Aineelliset hyödykkeet ja käyttöomaisuusarvopaperit					Yhteensä
	122. - 124. Rakennukset, rakennelmat ja rakenteet	125. - 127. Koneet ja laitteet sekä kalusteet	128. Muut aineelliset hyödykkeet	129. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	130. Käyttöomaisuus-arvopaperit	
Hankintameno 1.1.2013	36 940 394,38	628 657 420,86	512 678,91	4 832 343,63	134 751,96	671 077 589,74
Lisäykset	3 431 846,83	43 135 104,14	0,00	2 605 878,00	0,00	49 172 828,97
Vähennykset	2 722 311,45	30 335 415,91	0,00	1 953 392,76	9 990,27	35 021 110,39
Hankintameno 31.12.2013	37 649 929,76	641 457 109,09	512 678,91	5 484 828,87	124 761,69	685 229 308,32
Kertyneet poistot 1.1.2013	19 211 551,93	399 277 705,50	226 050,43	0,00	0,00	418 715 307,86
Vähennysten kertyneet poistot	1 090 153,79	12 436 324,01	0,00	0,00	0,00	13 526 477,80
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	2 708 639,33	38 414 748,33	18 134,95	0,00	0,00	41 141 522,61
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poist	49 188,50	90 754,78	0,00	0,00	0,00	139 943,28
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2013	20 879 225,97	425 346 884,60	244 185,38	0,00	0,00	446 470 295,95
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	**16 770 703,79**	**216 110 224,49**	**268 493,53**	**5 484 828,87**	**124 761,69**	**238 759 012,37**

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2013	2012	Muutos
Korot euromääräisistä saamisista	4 559,70	1 145 422,12	-1 140 862,42
Korot valuuttamääräisistä saamisista	27,29	172,75	-145,46
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	-37 969,68	-23 855,21	-14 114,47
Osingot	9 231,00	10 545,00	-1 314,00
Rahoitustuotot yhteensä	**-24 151,69**	**1 132 284,66**	**-1 156 436,35**

Rahoituskulut	2013	2012	Muutos
Korot euromääräisistä veloista	388 898,80	137 502,02	251 396,78
Korot valuuttamääräisistä veloista	17,62	12,83	4,79
Muut rahoituskulut	10 251,50	4 432,54	5 818,96
Rahoituskulut yhteensä	**399 167,92**	**141 947,39**	**257 220,53**
Netto	**-423 319,61**	**990 337,27**	**-1 413 656,88**

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2013 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 9 kohdan mukaisia viraston tai laitoksen myöntämiä, varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleita lainoja.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

		31.12.2013					31.12.2012	
	Kappale määrä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistusosuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	**264**	**0,00**	**124 761,69**	**0,00**	**0,00**	**9 231,00**	**0,00**	**134 751,96**
Ikaalisten - Parkanon Puhelin Oy	5		2 186,45			**55,00**		2 186,45
Kimito Telefon Ab	17		8 005,81					8 005,81
Kokkolan Puhelin Oy	4		1 614,60					1 614,60
Kontiolahden Jäähalli Oy	5		8 409,40					8 409,40
Kymen Puhelin Oy *	-		0,00					9 990,27
Laitilan Puhelinosuuskunta	1		403,65					403,65
Mikkelin Puhelinyhdistys	70		34 141,80			**1 400,00**		34 141,80
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	11		4 625,17					4 625,17
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy A sarja	5		2 186,45					2 186,45
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy B sarja	11		4 810,19					4 810,19
Turun Telelaitos	39		16 398,33					16 398,33
Vaasan Läänin Puhelin Oy	96		41 979,84			**7 776,00**		41 979,84
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	**0**		**0,00**	**0,0**	**0,0**	**0,00**		**0,00**
Osakkeet ja osuudet yhteensä			**124 761,69**	**0,00**	**0,00**	**9 231,00**		**134 751,96**

* Kymen Puhelimen osakkeet on siirretty Valtiovarainministeriölle.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2013	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	306 692,90	0,00	0,00	306 692,90
Yhteensä	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**306 692,90**	**0,00**	**0,00**	**306 692,90**

31.12.2013	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Yhteensä	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

Myönnetyt takaukset ja takuut

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2013 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 12 kohdan mukaisia myönnettyjä takauksia ja takuita.

Myönnetyt takaukset ja takuut valuutoittain

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2013 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 12 kohdan mukaisia myönnettyjä takauksia ja takuita valuutoittain.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio-menot 2013	Määräraha-tarve 2014	Määräraha-tarve 2015	Määräraha-tarve 2016	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	223 935 204	247 539 210	245 687 899	254 349 699	519 470 800	1 267 047 608
Leijona Catering Oy, muonituspalveluiden osto	69 938 255	68 080 800	73 837 800	74 328 000	148 656 000	364 902 600
Fazer Foods service, muonituspalveluiden osto *	3 893 898	3 532 860	0	0	0	3 532 860
Puolustusvoimien toimitilojen ja alueiden vuokrasopimukset **	146 196 000	164 572 800	163 754 400	171 926 000	370 164 800	870 418 000
Atea, tulostuspalvelusopimus	2 952 192	2 952 192	0	0	0	2 952 192
Easy Km, Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskuksen leasingautojen vastuut	954 859	954 859	650 000	650 000	650 000	2 904 859
Microsoft, EA lisenssi- ja ylläpitosopimus	0	4 508 119	4 508 119	4 508 119	0	13 524 358
IBM, ELA lisenssi- ja ylläpitosopimus	0	2 937 580	2 937 580	2 937 580	0	8 812 740

* Puitesopimus Fazer Foods Servicen kanssa päättyy 31.12.2014.
** Vastuut on esitetty puolustusvoimien kehysehdotuksen vuosien 2015-2018 mukaisesti.

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2013 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 12 kohdan mukaisia muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehtyjä sopimuksia ja sitoumuksia.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2013 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 13 kohdan rahastoituja varoja.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Nimi	Taseen loppusumma 31.12.2012	Taseen loppusumma 31.12.2011	Organisaation toiminta-alue tai varojen käyttötarkoitus
Kauppaneuvos Werner Hacklinin säätiö upseerikoulutuksen edistämiseksi	759 325,37	766 661,24	Säätiön tarkoituksena on edistää kyvykkäiden suomen upseereiden mahdollisuuksia tehdä ja seurata sotatieteellistä tutkimusta.
Maanpuolustuksen aloitesäätiö	466 236,77	438 158,10	Säätiön tarkoituksena on edistää Suomen puolustusvoimissa toimivien ihmisten, aloitteellisuutta, innovatiivisuutta,ja luovuutta sekä tehtävissään sekä tehtävissään että yleisten sotatieteisen, erityisesti sotatekniikan, johtamiskulttuurin, hallinnon, pedagokiikan ja sotilassosilogian aloilla.
Puolustusvoimien tukisäätiö	6 798 140,23	5 419 190,13	Säätiön tarkoituksena on tukea maanpuolustustyötä ja maanpuolustustahtoa kohottavaa toimintaa sekä tehdä puolustusvoimat tunnetuksi yhteiskunnassamme.
Merisotakoulun tukisäätiö	96 487,77	79 221,45	Edistää merivoimien ja meripuolustuksen hyväksi tehtävää koulutus-, kasvatus-, opetus- ja tutkimustyötä sekä julkaisutoimintaa Merisotakoulun piirissä.
Ilmavoimien kantahenkilökunnan avustussäätiö	358 338,44	305 915,73	Avustaa lähiomaisia ilmavoimissa palkattuna olevan tai ilmavoimien virkaan tai toimeen koulutettavana olevan oppilaan kuolemantapauksen yhteydessä.
Ilmavoimien Lapinmaja-Säätiö	110 249,79	116 511,81	Edistää ilmavoimien lentävän henkilöstön erämaaoloissa tapahtuvaa pelastautumis-koulutusta ylläpitämällä ja kehittämällä säädekirjassa mainittua pelastautumis-harjoitustukikohtaa.
Ilmvavoimien Tuki-Säätiö	1 696 275,63	1 606 856,89	Säätiön tarkoituksena on edistää maanpuolustustyötä ja eirtyisesti maamme ilmapuolustusta avustamalla taloudellisesti ilmavoimien teknillistä ja taktillista kehitystä tarkoittavia pyrkimyksiä ilmailutietouden, -taidon ja -pätevyyden kohottamiseksi sekä tukemalla maanpuolustuksen kehittämiseen tähtäävää tieteellistä työtä paitsi ilmavoimien ja sen reservin piirissä myös ilmapuolustuksen hyäksi muutoin toimivien henkilöiden keskuudessa.
Viestikoulun stipendirahasto	5 862,94	5862,94	Stipendirahaston tarkoituksena on jakaa stipendejä, apurahoja ja palkkioita kurssien oppilaille.
Tykistökoulun tukisäätiö	163 515,09	151 137,70	Tukea maanpuolustustyötä ja sen piirissä erityisesti Tykistökoulussa tapahtuvaa tykistöllisiä tietoja ja taitoja edistävää opiskelua sekä opetus-, tutkimus ja kehittämistyötä ja julkaisutoimintaa sekä aselajin perinteiden säilyttämistä ja vaalimista.

Taseen loppusummina on esitetty kaksi viimeisintä vahvistettua tilinpäätöstä.

HUOM! Vuoden 2012 tilinpäätöslaskelmien liitetiedoissa ilmoitetut Kadettikunnan tukisäätiö ja Opistoupseerikoulutuksen tukisäätiö on poistettu vuoden 2013 tiedoista, koska Kadettikunnan tukisäätiön sääntöjä on muutettu siten, että puolustusvoimat ei ole enää säätiön hallintoelimien jäseniä nimittävä taho, ja koska Opistoupseerikoulutuksen tukisäätiö on lakkautettu 15.8.2013.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2013 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 15 kohdan mukaisia velan muutoksia.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2013 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 15 kohdan mukaista velan maturiteettijakautumaa ja duraatiota.

Vuoden 2011 aikana puolustusvoimissa käyttöön otettujen SAP:n ja Logican tuotteisiin perustuvien henkilöstöhallinnon järjestelmien kirjanpitoon tuottama aineisto sisälsi vuosien 2011 ja 2012 aikana virheellisyyksiä, mutta näiden järjestelmien kautta tulleiden virheiden määrä on pysynyt vuonna 2013 hallinnassa. Niitä on pystytty selvittämään sekä korjaamaan. Henkilöresursseja on edelleen sitoutunut aikaisempien vuosien henkilöstöhallinnon järjestelmistä kirjanpitoon tulleiden virheiden selvittelyyn ja korjaamiseen.

Kirjausperusteet eivät kaikilta osin ole olleet yhdenmukaiset ns. FMS-hankinnoissa puolustusvoimien sisällä. Erät kirjataan liikekirjanpidossa osin ennakkomaksuiksi ja osin suoraan kuluiksi. Ohjeistuksen laatiminen yhdenmukaisen käytännön saamiseksi on ollut kesken tilinpäätöshetkellä.

Talousarvion toteutumalaskelman valtuuksia koskevissa tiedoissa nähtävissä olevat ylitykset selittyvät osin tositteisiin tehtävien muutosten toteuttamistavalla. Mikäli valtuuden käyttöä koskevia tositteita muutetaan seuraavina vuosina ja muutos toteutetaan luomalla uusi tosite, niin luotu tosite lisää virheellisesti valtuuden käyttöä talousarvion toteumalaskelman tiedoissa. Talousarvion toteutumalaskelman tietoja kerättäessä on lähdetty Valtiokonttorin määräyksen mukaisesti siitä, että aikaisemman vuoden talousarviossa myönnetyille määrärahoille tehdyt sidonnat eivät ole valtuuksien käyttöä. Puolustusvoimat on ryhtynyt toimenpiteisiin, joilla pyritään lisäämään valtuusseurannan luotettavuutta ja läpinäkyvyyttä. Toimenpiteiden vaikutukset näkyvät pitkällä aikavälillä, jolloin toimenpiteiden vaikuttavuus näkyy valtuusilmoituksella vasta tulevina vuosina.

Tilinpäätöslaskelmien liitteessä 12 esitetyt tiedot puolustusvoimien toimitilojen ja alueiden vuokrasopimuksien määrärahatarpeita koskevista vastuista perustuvat puolustusvoimien vuosien 2015-2018 kehysehdotukseen. Puolustusvoimissa on kehitteillä SAP:n tilahallinnan tietojärjestelmä, josta on tarkoitus saada luotettavat raportit kyseisistä vastuista tulevaisuudessa. Liitteessä 12 mainitussa Atean tulostuspalvelusopimuksessa puolustusvoimat ei ole sitoutunut euromääräiseen vastuuseen, vaan laskutus tapahtuu toteuman perusteella.

6. Allekirjoitus

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätös on hyväksytty.

Helsingissä 11 . maaliskuuta 2014

Puolustusvoimain komentaja
Kenraali
Ari Puheloinen

Pääesikunnan päällikkö
Vara-amiraali
Juha Rannikko

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä . .2014